

Barns perspektiv och vuxnas barnperspektiv gällande den tätortsnära skogen

*Children's perspective and adult's child
perspective regarding the urban forest*

LOVISA STENDAHL

VIKTOR STENFELT LEJONDAHL

Examensarbete i skogshushållning, 15 hp

Serienamn: Examensarbete /SLU, Skogsmästarprogrammet 2026:10

SLU-Skogsmästarskolan

Herrgårdsvägen 8

739 31 SKINNSKATTEBERG

www.slu.se/skogsmastarskolan

Barns perspektiv och vuxnas barnperspektiv gällande den tätortsnära skogen

Children's perspective and adult's child perspective regarding the urban forest

Lovisa Stendahl

Viktor Stenfelt Lejondahl

Handledare: Lucas Dawson, SLU Skogsmästarskolan

Examinator: Johan Törnblom, SLU Skogsmästarskolan

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Självständigt arbete (examensarbete) med nivå och fördjupning G2E med möjlighet att erhålla kandidat- och yrkesexamen

Kurstitel: Kandidatarbete i Skogshushållning

Kursansvarig institution: Skogsmästarskolan

Kurskod: EX0938

Program/utbildning: Skogsmästarprogrammet

Utgivningsort: Skinnskatteberg

Utgivningsår: 2026

Omslagsbild: En tätortsnära skog med tall. Foto: Lovisa Stendahl

Elektronisk publicering: <https://stud.epsilon.slu.se>

Serietitel: Examensarbete/SLU, Skogsmästarprogrammet

Delnummer i serien: 2026:10

Nyckelord: rekreation, kommunal skogsförvaltning, naturlek,

Sveriges lantbruksuniversitet
Skogsvetenskapliga fakulteten
Skogsmästarskolan

Sammanfattning

Tätortsnära skogar har stor betydelse för barns lek, rörelse, återhämtning och relation till naturen. Syftet med denna studie var att undersöka eventuella skillnader mellan barns egna perspektiv och vuxnas barnperspektiv gällande skötsel och utformning av tätortsnära skog. Ett delsyfte var att undersöka hur barns perspektiv samlas in och implementeras i skoglig planering i relation till barnkonventionens artiklar 12 och 31.

Studien genomfördes med en kvalitativ metodansats där tre metoder kombinerades: semistrukturerade intervjuer, gåtur med barn samt dokumentanalys. Totalt intervjuades åtta kommunalt anställda personer från fem kommuner i Svealand och Götaland. Informanterna arbetade med planering eller förvaltning av tätortsnära skog. För att undersöka barns egna perspektiv genomfördes en gåtur med åtta barn i åldrarna sju till tio år i en tätortsnära skog i anslutning till en lågstadieskola. Därutöver analyserades kommunala styrdokument och webbplatser med fokus på barns delaktighet, tätortsnära skog och skoglig förvaltning. Det insamlade materialet analyserades.

Resultatet visar att kommunernas förvaltning av tätortsnära skog i liten utsträckning anpassas särskilt för barn. Barn beaktas i stället oftast inom ett bredare medborgarperspektiv. Intervjuerna visar att barns perspektiv sällan samlas in på ett strukturerat sätt. När barns perspektiv förekommer sker det främst indirekt genom vuxna, exempelvis skolpersonal eller genom kommunala tjänstepersoners egna observationer och tolkningar av hur barn använder skogen. Dokumentanalysen visar på liknande resultat, där barn ofta nämns som en viktig målgrupp men där konkreta metoder för att samla in barns egna åsikter saknas.

Gåturen visade att barnen använde den tätortsnära skogen på flera olika sätt. Skogen fungerade som en plats för lek, klättring, balans, symbolisk lek, rollek, social gemenskap, utforskande och återhämtning. Barnen tillskrev särskilda platser, träd, stenar och naturmaterial betydelse genom sina egna erfarenheter och lekar. Resultatet visar att vuxnas barnperspektiv till viss del överensstämmer med barns egna perspektiv, särskilt när det gäller skogens betydelse för lek, fantasi och rörelse. Samtidigt framträder barns egna perspektiv som mer mångfacetterade, eftersom barnen även lyfter fram skogen som en plats för frihet, upptäckande, relationer och vila.

Studien visar sammanfattningsvis att kommuner i hög grad planerar för barn, men mer sällan tillsammans med barn. För att stärka barns delaktighet i planering och förvaltning av tätortsnära skog behövs mer strukturerade och målgruppsanpassade arbetssätt där barn ges möjlighet att uttrycka sina egna perspektiv. Genom att inkludera barns erfarenheter och platskunskap kan den tätortsnära skogen förvaltas på ett sätt som bättre stödjer barns lek, rörelse, återhämtning och relation till naturen.

Nyckelord: rekreation, kommunal skogsförvaltning, naturlek

Abstract

Urban forests have a major impact on children's play, movement, recovery and their relation to nature. The purpose of this study was to examine whether there was a difference between the children's own perspective and the grown-ups' child perspective in regard to the planning and maintenance of urban forests. One part was to examine how the children's perspective is collected and implemented in forest management relative to the UN's Convention on the Rights of the Child articles 12 and 31.

The study used a qualitative methodological approach in which three methods were combined: semi-structured interviews, a walk-about with children and a document analysis. Eight municipality employees in total were interviewed, working in five municipalities somewhere in the middle of Sweden. All the employees within planning and management of urban forests. A walk-about with children was made to examine the children's own perspective, the eight children were between the ages 7 to 10 and the walk-about were situated in urban forest close to their elementary school. Beyond that were municipalities document och websites analyzed with focus on children's participation, urban forests and the management of these. The collected material was analysed through abductive thematic analysis, where both inductive coding and the Lundy model for child participation were used.

The result shows that the municipality's management of urban forests is not optimized to any extent for children. Children are often bunched together with the rest of the citizens' perspective. The interviews show that children's perspectives are seldom collected in a structured way. When it is collected, it is foremost through grownups indirect interpretation, usually through school employees or the municipalities' own employees observations and guesses of what children want out of a forest. The same can be seen in the document analysis, where children are viewed as an important target group but at the same time there are no real methods for collecting their opinions.

The walk-about did show that the children used the urban forests in multiple ways. The forest seems to be a place for playing, climbing, balancing, role play, socialising, exploration and recovery. The children attributed particular places like trees and rocks special meaning, built on their own experience and what they were playing. The results show that the grownups' child perspective in some ways is the same as the children's own perspective, especially when it comes to play, fantasy and movement. On the other hand there are differences where the children's perspective is shown to be more complex, as the children see the forest as a place of freedom, exploring, relations and rest.

In summary, the study shows that municipalities plan to a large extent for children, but less often together with children. In order to strengthen children's participation in the planning and management of urban forests, more structured and target group-adapted working methods are needed where children are given the opportunity to express their own perspectives. By including children's experiences and local knowledge, the forest close to urban areas can be managed in a way that better supports children's play, movement, recovery and relationship with nature.

Keywords: recreation, municipal forest management, nature play

Förord

Under vår studietid på skogsmästarskolan i kombination med tidigare arbetslivsfarenheter har intresset för skogens sociala värden vuxit under tidens gång. Komplexiteten av att förvalta skogen men samtidigt kunna nyttja den för rekreation.

Vi vill börja med att tacka vår handledare Lucas Dawson för din stöttning och ditt engagemang genom hela arbetet och framför allt i motiga stunder. Du har bidragit med värdefulla insikter som har utvecklat vårt arbete med studien. Ett stort tack!

Vi vill även tacka Staffan Stenhag som tålmodigt under tre års tid har hjälpt oss utveckla vårt skrivande.

Vi vill även passa på att tacka familj och vänner som stöttat oss under arbetets gång, som bidragit med uppmuntran i tyngre perioder.

Vidare vill vi tacka alla informanter som tagit sig tid att delta i vår studie, vilket har gjort det möjligt för oss att genomföra vårt arbete.

Sist men inte minst vill vi rikta ett stort tack till den skola som kunde tänka sig delta i studien och framför allt ett stort tack till alla barn som närvarade under gåturen. Era åsikter och upplevelser av skogen har berikat denna studie med värdefull information.

Innehåll

1. INLEDNING	1
1.1 SKOGENS HÄLSOFRÄMJANDE FÖRDELAR	1
1.2 BAKGRUND OCH POLITIK	2
1.3 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	3
2. MATERIAL OCH METODER	4
2.1 METODVAL	4
2.2 URVAL OCH AVGRÄNSNINGAR	4
2.3 SEMISTRUKTURERADE INTERVJUER	4
2.4 GÅTUR	6
2.5 ANALYSMETOD	7
2.6 DOKUMENTANALYS	8
2.7 ETISKA ÖVERVÄGANDEN	9
3. RESULTAT	11
3.1 SEMISTRUKTURERADE INTERVJUER	11
3.1.1 BARNPERSPEKTIV I PLANERING AV TÄTORTSNÄRA SKOG	11
3.1.2 INSAMLANDE AV BARNES PERSPEKTIV	12
3.1.3 UTMANINGAR OCH UTVECKLINGSMÖJLIGHETER	13
3.1.4 VUXNAS BARNPERSPEKTIV PÅ SKOGEN	15
3.2 GÅTUR	16
3.2.1 BARNES UTFORSKANDE AV SKOGEN	16
3.2.2 SYMBOLISK LEK MED NATURMATERIAL OCH ROLLEK	17
3.2.3 MOTORISKA FÄRDIGHETER OCH FYSISK AKTIVITET	18
3.2.4 SOCIALA SAMSPEL OCH ÅTERHÄMTNING	19
3.3 DOKUMENTANALYS	20
3.3.1 KOMMUNIKATION	21
3.3.2 FÖRVALTNING AV TÄTORTSNÄRA SKOG	21
3.4 THE LUNDY MODEL	22
4. DISKUSSION	24
4.1 HUVUDRESULTAT	24
4.2 TOLKNING AV RESULTAT	24
4.2.1 HUR BARNES PERSPEKTIV SAMLAS IN OCH ANVÄNDS I PLANERING OCH FÖRVALTNING	24
4.2.2 HUR BARN UPPLEVER DEN TÄTORTSNÄRA SKOGEN OCH VILKA VÄRDEN DE TILLSKRIVER DENNA MILJÖ	25
4.2.3 PÅ VILKA SÄTT SKILJER SIG BARNES EGNA PERSPEKTIV PÅ DEN TÄTORTSNÄRA SKOGEN FRÅN HUR VUXNA FÖRESTÄLLER SIG BARNENS PERSPEKTIV?	26
4.2.4 HUR FÖRSTÅELEN AV BARNES PERSPEKTIV KAN BIDRA TILL PLANERING OCH FÖRVALTNING AV TÄTORTSNÄRA SKOG	26
4.3 TIDIGARE FORSKNING	27

4.4 STYRKOR OCH SVAGHETER	28
4.6 SLUTSATSER	29
<u>REFERENSER</u>	<u>31</u>
<u>BILAGOR</u>	<u>34</u>
BILAGA 1: INTERVJUGUIDE	34
BILAGA 2: INFORMATION TILL DELTAGARE	35
BILAGA 3: INFORMATION TILL VÅRDNADSHAVARE	36
BILAGA 4: SAMTYCKESBLANKETT	37
BILAGA 5: BILDSTÖD	38
BILAGA 6: BILDSTÖD	39
BILAGA 7: OBSERVATIONSGUIDE	40

1. Inledning

Tätortsnära skog definieras som skogsområden belägna inom tre kilometer från tätorter (Skogsstyrelsen 2025) och har visat sig ha stor betydelse för människans välbefinnande i urbana miljöer (Folkhälsomyndigheten 2024). Idag utgör cirka femton procent av Sveriges skog av tätortsnära skogar (Skogsstyrelsen 2025), vilket är en viktig del av landskapet. Skogen har flera olika funktioner och bidrar med ekosystemtjänster, dessa kan delas in i försörjande, stödjande, reglerande och kulturella ekosystemtjänster (Naturvårdsverket 2020). Det kan leda till målkonflikter mellan intressenter samt komplexa utmaningar för stadsplanerare och förvaltning av den tätortsnära skogen. I takt med urbaniseringen har dock dessa miljöer successivt reducerats (Haaland & van den Bosch 2015; Folkhälsomyndigheten 2024; Boverket 2022). De mest intensiva förändringarna har skett i områden upp till 300 m från en tätortsgräns, där det har skett en minskning på mer än två procent mellan 2010 och 2015 (Statistiska centralbyrån 2022).

1.1 Skogens hälsofrämjande fördelar

Under de senaste åren har skogens hälsofrämjande fördelar uppmärksamrats i allt större utsträckning, bland annat dess positiva inverkan på barn och deras utveckling (Folkhälsomyndigheten 2024). Vistelse i skogsmiljöer är en viktig komponent för barns identitetsbildning, eftersom dessa miljöer i högre grad än urbana miljöer erbjuder utrymme för självständighet (Green 2018), till skillnad från normativt strukturerade miljöer såsom lekplatser. I skogsmiljöer ges barn möjlighet att själva ta platsen i anspråk, förhandla fram gemensamma regler och kollektivt etablera sociala ordningar. Detta skapar en känsla av autonomi och kontroll (Green 2018). Tidigare forskning har även visat att barn ofta söker sig till platser som höjder eller små gömställen, där de kan observera sin omgivning samtidigt som de behåller sin självständighet (Green 2018). Sammantaget framträder skogsmiljöer som en kontext där barn ges förutsättningar att utforska och forma sin identitet utanför vuxnas direkta eller indirekta styrning.

Leken i skogsmiljöer utvecklar även barns motoriska färdigheter. Genom att de ges möjligheten att utforska, klättra, balansera, känna, smaka och experimentera, utvecklas deras koordination (Jansson, Herbert, Zalar & Johansson 2022; Gurholt & Sanderud 2016; Folkhälsomyndigheten 2024). Naturens komplexitet i struktur, med ojämn terräng och naturliga element, leder även till mer rörelse och kroppsliga utmaningar, vilket ökar barnens fysiska aktivitet (Jansson et al. 2022). Utöver detta kan vistelse i naturmiljöer även främja barns fantasi och kreativitet, bland annat genom lek med naturmaterial som saknar en förutbestämd funktion (Kiewra & Veselack 2016; Jansson et al. 2022). Lek med naturmaterial ger barn möjlighet att själva tillskriva materialet en mening och symbolisk betydelse, vilket enligt Kiewra och Veselack (2016) stärker kreativt tänkande.

Det finns en rad olika faktorer som påverkar invånarnas upplevelser och användning av de urbana och peri-urbana grönområdena (Elbakidze et al. 2022; Dawson et al. 2023). Enligt Dawson et al. (2023) var några av de vanligaste

begränsningarna med att använda de tätortsnära skogarna och grönområdena nedskräpning, skadegörelse och tidsbrist. Studien resulterade även i att invånarnas personliga koppling till naturen var en avgörande faktor för användningen av dessa miljöer. Storleken, kvaliteten och tillgängligheten på de tätortsnära skogarna och grönområdena har även stor betydelse för användningsfrekvensen (Boverket 2022; McEachan et al. 2018). För att öka kvaliteten i den tätortsnära skogen behöver man involvera de grupper som använder områdena i planeringsprocessen (Elbakidze et al. 2022).

1.2 Bakgrund och politik

Det finns flera mål i Agenda 2030 (Regeringskansliet u.å.) som indirekt och direkt berör den tätortsnära skogen och dess förvaltning. Bland annat mål 12 med delmål 12.2 om hållbar förvaltning och användning av naturresurser, delmål 15.9 som berör att integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning samt mål 11 om hållbara städer och samhällen (FN-förbundet 2023).

Folkhälsomyndigheten (2024) nämner att barns rättigheter till attraktiva och hälsofrämjande grönområden måste prioriteras för barnens hälsa och för en hållbar utveckling. Detta är i linje med barnkonventionen, som är svensk lag sedan 1 januari 2020 (SFS 2018:1197), där det i artikel 3 framgår att man skall utgå från barnens bästa. I artikel 6.2 fastslås att konventionsstaterna, till det yttersta av sin förmåga, ska garantera barnets överlevnad och utveckling. Att ha god tillgång till grönområden och skog tidigt i livet har i flera studier visat sig ha en förebyggande effekt för god psykisk och fysisk hälsa senare i livet (Folkhälsomyndigheten 2024). Trots detta har andelen barn som dagligen vistas i grönområden minskat från sjuttioåtta procent 2003 till fyrtionio procent 2019 (Folkhälsomyndigheten 2021). Genom att utse områden i den tätortsnära skogen vars syfte är att stimulera lek kan man öka barns vistelse i naturen (McAllister, Lewis & Murphy 2012).

Barnkonventionen betonar vikten av att involvera barn i planeringsprocesser som rör deras rätt till lek, rekreation och fritid, vilket är en förutsättning för att uppfylla artikel 31 i relation till artikel 12 (Barnrättskommittén 2013). Detta innebär krav på den fysiska planeringen att skapa miljöer som främjar dessa rättigheter (Boverket 2022). När barn ges inflytande över planering och skötsel av exempelvis tätortsnära skogar stärks deras känsla av värde och meningsfullhet, samtidigt som deras benägenhet att vistas i och ta ansvar för dessa miljöer ökar, vilket även kan minska skadegörelse (Boverket 2025; McAllister, Lewis & Murphy 2012). Ökat inflytande bidrar dessutom till bättre hälsa senare i livet (UNICEF Sverige 2020). Eftersom barn ofta är en central användargrupp är deras delaktighet inte bara fördelaktig utan också en lagstadgad rättighet, där deras åsikter ska beaktas som en miniminivå enligt artikel 12 (SFS 2018:1197). Samtidigt skiljer sig barns perspektiv ofta från vuxnas föreställningar, vilket innebär en risk att deras behov inte prioriteras i planeringen. Trots att forskning och riktlinjer visar att barns delaktighet främjar både välbefinnande och utvecklingen av barnvänliga miljöer, visar Boverkets enkät att endast 19 av 280 kommuner faktiskt involverade barn i framtagandet av relevanta styrdokument (Boverket 2020). För att uppnå långsiktig förändring krävs därför att policyer som

rör barns inflytande i kommunal förvaltning tydliggörs och stärks (McAllister, Lewis & Murphy 2012).

Det finns få studier som undersöker barns perspektiv gällande förvaltningen av den tätortsnära skogen, vilket är relevant information för att kunna skapa barnvänliga miljöer med ett ökat rekreationsvärde. Kvar finns även en kunskapslucka om hur barns perspektiv faktiskt samlas in, tas hänsyn till och används i den kommunala förvaltningen av tätortsnära skog.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka eventuella skillnader på barns egna perspektiv och vuxnas barnperspektiv när det gäller skötsel och utformning av tätortsnära skog. Ett delsyfte är att undersöka hur barns perspektiv tas fram och implementeras i skoglig planering i relation till barnkonventionens artiklar 12 och 31 (SFS 2018:1197). De frågeställningar rapporten utgår ifrån är följande:

- Hur samlas informationen in angående barns perspektiv för att användas vid planering och förvaltning?
- Hur upplever barn den tätortsnära skogen och vilka värden tillskriver de denna miljö?
- På vilka sätt skiljer sig barns egna perspektiv på den tätortsnära skogen från hur vuxna föreställer sig barnens perspektiv?
- Hur kan förståelsen av barns perspektiv bidra till planering och förvaltning av tätortsnära skogsområden där barn är en av flera målgrupper?

2. Material och metoder

2.1 Metodval

Denna studie utgår från en kvalitativ metodansats. En kvalitativ metodansats handlar om att förstå mänskliga upplevelser samt hur människor tänker, agerar och känner i olika sammanhang (Bryman, Clarl, Foster & Sloan 2025). Genom att kombinera flera olika metoder uppnås metodtriangulering, vilket bidrar till att stärka studiens reliabilitet och validitet (Larsen 2018). De olika metoderna kompletterar varandra genom att belysa barns delaktighet i den offentliga planeringen och genom att möjliggöra en jämförelse mellan barns perspektiv på den tätortsnära skogen och vuxnas barnperspektiv. De belyser även vilka riktlinjer kommunerna skall sträva efter i förvaltningen av den tätortsnära skogen och hur skötseln bedrivs inom den.

2.2 Urval och avgränsningar

Studien avgränsas till kommunalt ägd tätortsnära skog, vilket innebär att andra ägarförhållanden exkluderas. Urvalet avgränsades geografiskt till kommuner i Svealand och Götaland. Totalt kontaktades fjorton kommuner, varav fem valde att delta i studien. Av de deltagande kommunerna varierar såväl skogsinnehav som befolkningsmängd, liksom andelen barn (Tabell 1). Denna variation gör det möjligt att analysera likheter och skillnader i kommunernas förvaltning av tätortsnära skog, samt hur barns perspektiv beaktas i den skogliga planeringen.

Tabell 1. Kommunernas skogsinnehav i hektar, befolkningsmängd och andelen barn i respektive kommun i procent.

Kommun	Skogsinnehav, ha	Folkmängd, 2025	%, andel barn
Linköping	3 200	168 714	19%
Nyköping	2 500	58 310	20%
Katrineholm	1 800	33 984	20%
Valdemarsvik	460	7 526	16%
Örebro	5 800	160 687	20%

2.3 Semistrukturerade intervjuer

För att undersöka hur barns perspektiv beaktas vid skötseln av den tätortsnära skogen, genomfördes semistrukturerade intervjuer (Larsen 2018) med kommunalt anställda som arbetar med att förvalta tätortsnära skog. Som stöd under intervjuerna användes en flexibel intervjuguide (Bilaga 1) med i förväg formulerade frågor, med utrymme för uppföljningsfrågor. Denna metod valdes för att skapa en balans mellan flexibilitet och struktur vid intervjutillfällena. Detta möjliggjorde att centrala teman kunde bearbetas systematiskt, samtidigt som informanterna gavs utrymme att utveckla sina resonemang och lyfta aspekter som på förhand ej kunde förutses. Det är viktigt för att kunna fånga upp mer komplexa sammanhang och strukturer, då förvaltningen kan se olika ut mellan kommunerna, vilket ger denna metod mer nyanserade svar.

Informanterna kontaktades via e-post och telefon där de informerades om studiens syfte, upplägg och de etiska aspekterna vid deltagande (Bilaga 2). Totalt kontaktades fjorton kommuner, varav fem valde att delta i studien. Sammanlagt intervjuades åtta informanter. Informanterna hade olika yrkesroller med koppling till förvaltning eller planering av tätortsnära skog. I vissa kommuner har ansvaret för den tätortsnära skogen delats upp mellan olika enheter, exempelvis mark- och parkenheter. För att upprätta en mer detaljerad helhetsbild inkluderas därför informanter från båda verksamhetsområdena i de kommuner som hade sin förvaltning uppdelad. Intervjuerna genomfördes både individuellt och i grupp och hade en varaktighet på cirka 25–50 minuter (Tabell 2). Samtliga intervjuer genomfördes fysiskt och spelades in efter informanternas samtycke.

Tabell 2. Yrkestitlar, intervjulängd, datum och mötesform för samtliga intervjuer.

Intervju nummer	Informant	Yrke	Längd, minuter	Datum	Plats
1	A	Skogsförvaltare	34	2026-03-02	Fysisk
	B	Driftingenjör/Skogsförvaltare	34	2026-03-02	Fysisk
2	C	Arbetsledare på parkförvaltningen	36	2026-03-12	Fysisk
3	D	Skogssamordnare, samordnare jakt och viltvård	39	2026-03-17	Fysisk
	E	Skogsförvaltare	39	2026-03-17	Fysisk
4	F	Skogsförvaltare	39	2026-03-24	Fysisk
5	G	Skogsförvaltare	47	2026-03-26	Fysisk
6	H	Arbetsledare & projektledare i park, gata, fastighet	25	2026-03-27	Fysisk

Intervjuguidens utformning anpassades efter de rekommendationer som nämns i Larsen (2018) samt efter Statistiska centralbyråns rekommendationer (statistiska centralbyrån 2016). Guiden strukturerades tematiskt utifrån studiens syfte och frågeställningar. Den inleddes med bakgrundsfrågor. Därefter övergick frågorna till mer specifika frågor relaterade till studiens kärnämne. Intervjuguiden bestod huvudsakligen av öppna frågor för att möjliggöra mer utförliga svar och för att ge informanterna möjlighet att besvara frågorna med egna ord (Larsen 2018).

Efter varje genomförd intervju transkriberades ljudmaterialet i sin helhet ordagrant, med undantag för upprepningar och utfyllnadsord som exempelvis ”mm” och ”eh” som har exkluderats i transkriberingen. Detta för att de inte bedöms vara av större betydelse för analysen. För att säkerställa informanternas anonymitet har ort- och personnamn avlägsnats i det transkriberade materialet. Informanterna kodades därefter med alfabetiska bokstäver i versaler. I de citat

som presenteras i studiens resultatdel har små justeringar i grammatiken genomförts, detta för att tydliggöra innebörden av informanternas uttalande för läsaren, utan att förändra innehållet i det som uttrycks.

2.4 Gåtur

Gåtur valdes som metod i mötet med barnen. Det innebär att man samtalar med barn under en promenad i en miljö som de är bekanta med. Forskning visar att barn känner sig mindre utsatta vid gåturer än i traditionella intervjusituationer (Änggård 2015). Metoden bidrar även till att minska maktskillnaden mellan barnen och de som genomför studien, eftersom barnen har möjlighet att påverka både vilka platser de vill visa och delar av samtalsämnet. Metoden skapar utöver detta även bättre förutsättningar för barnen att uttrycka sina egna tankar och åsikter på ett naturligt och avslappnat sätt. Gåtur är en kombination av aktiv observation och intervju som möjliggör för vuxna att dela barns upplevelser av platser (Änggård 2015).

Gåturen genomfördes i samarbete med en lågstadieskola i södra Sverige. Skolan ligger belägen i relativt stor kommun om cirka 145 000 invånare och ligger i ytterkanten av staden i ett bostadsområde som gränsar till ett industriområde. Skolan räknas som en liten skola då den enbart har cirka 130 elever. Studien avgränsar sig till lågstadiet, det vill säga från årskurs ett till årskurs tre. Urvalet av deltagande barn valdes ut av pedagogerna, som valde ut elever som de ansåg kunna delta utan större svårigheter.

Skolans rektor kontaktades via telefon och mejl. Därefter hänvisade rektorn vidare till en av lärarna på skolan och en kontakt etablerades. Innan gåturen genomfördes informerades barnen och deras vårdnadshavare om studiens syfte brevledes (Bilaga 3). Ett krav från skolan var att ha vårdnadshavares samtycke och därför skickades även en samtyckesblankett ut till vårdnadshavarna (Bilaga 4). Totalt delades fjorton samtyckesblanketter ut och nio blev undertecknade. Utifrån god forskningssed (Vetenskapsrådet 2024) har informationen om studiens syfte och utförande anpassats utifrån barnens ålder. För att säkerställa att informationen har anpassats utefter barnens ålder, har ett samarbete med skolans lärare och pedagoger genomförts för att framställa informationen som var riktad till barnen. Den muntliga informationen kompletterades även med visuellt bildstöd (Bilaga 5 & 6), detta för att förtydliga för eleverna, minska stress och oro samt underlätta för eleverna inför en förändring från deras vanliga rutiner (Specialpedagogiska skolmyndigheten 2024). Det visuella bildstödet skapades i Widgeit Online.

Innan gåturen genomfördes upprepades studiens syfte och utförande muntligt med barnen. I samband med detta förtydligades även vad anonymitet och frivillighet innebär. De informerades även om att deras deltagande är helt frivilligt och att de kan avbryta sitt deltagande när som helst utan att det påverkar dem. En fråga om barnen ville delta i studien ställdes även i slutet av informationstillfället, och åtta av nio barn svarade ja till att delta. För att barnen skulle känna sig trygga under gåturen medverkade en lärare tillsammans med observatörerna.

Den ram som gåturen behövde förhålla sig till var att den skulle genomföras i den tätortsnära skogen som låg närmast skolan. Därefter fick barnen bestämma vad de ville visa. Under gåturen ställdes även en del frågor till barnen som rörde deras tankar och åsikter gällande skogen och de plaster som de visade. Exempel på frågor som ställdes under gåturen var ”Vad brukar ni leka här?” och ”Varför tycker ni om just den här delen av skogen?”. För att samla in relevant data under gåturen skapades även en semistrukturerad observationsguide (Bilaga 7). Det innebär att man i förväg har antecknat situationer man vill registrera och att det är tänkt att vägleda dem som observerar, med möjlighet att vara flexibel för att kunna notera andra situationer och händelser (Larsen 2018). Barnens berättelser har sedan sammanfogats med observationerna och de egna upplevelserna.

Gåturen genomfördes på våren under vecka femton 2026. Den genomfördes med en större grupp barn, detta för att barnen lättare skulle få till lek och skapa ett mer naturligt sammanhang. Antalet barn som deltog i studien var åtta, och barnens ålder varierade mellan sju och tio år, hälften var tjejer och hälften killar (Tabell 3).

Tabell 3. Antal barn som deltog i gåturen, deras kön och ålder.

Barn	Kön	Ålder
1	Tjej	7
2	Tjej	10
3	Kille	7
4	Kille	7
5	Kille	8
6	Tjej	8
7	Kille	9
8	Tjej	8

Gåturen varade i sextio minuter. Två observatörer deltog och förde anteckningar efter observationsguiden (Bilaga 7). Efter gåturen ställes även tre frågor till barnen, enligt följande:

- Vad kan man göra mer i skogen förutom att leka?
- Tycker ni om att vara i skogen? Ja/nej, berätta gärna varför?
- Brukar ni vara i skogen efter skoltid?

Alla barn ville inte svara på frågorna och därför finns ett bortfall på några av frågorna.

2.5 Analysmetod

De insamlade datan har analyserats med hjälp av abduktiv tematisk analys. Abduktiv ansats är en kombination av deduktiv och induktiv analys (Alvinus, Borglund & Larsson 2023). Tematisk analys valdes då metoden är väl lämpad för att undersöka människors åsikter, värderingar, uppfattningar och erfarenheter (Alvinus, Borglund & Larsson 2023), vilket är centralt vid analys av kvalitativa

data. Metoden är utöver det flexibel och möjliggör analys av olika typer av datamaterial (Braun & Clarke, 2006). För att minimera risken för missuppfattningar i det transkriberade materialet har närläsning tillämpats (Alvinus, Borglund & Larsson 2023).

Den induktiva kodningen började först med att läsa igenom materialet för att skapa en överblick. Därefter sorterades meningsbärande citat och meningar efter likheter och mönster i datamaterialet. Av de mönster som framkom kodades materialet. De kodade materialet delades sedan in i subteman. Exempel på subteman som identifierades i materialet var "Målgruppsanpassning", "Naturmaterial till lek" och "Trygghet och tillgänglighet" som tillsammans bildade temat "Barnperspektiv i planering av tätortsnära skog". För att skapa en bättre överblick av materialet skapades en tabell med sju kolumnrubriker. Rubrikerna i materialet var följande: intervju, citat, kod, subtema, tema, forskningsfråga, och kommentar. Sedan gjordes även en datamatrix där citaten sattes in efter passande tema alternativt fråga, efter respektive intervju. Detta gjordes för att skapa en ännu tydligare överblick av den insamlade empirin.

Utöver den induktiva kodningen genomfördes även en deduktiv kodning efter *The Lundy model of child participation*. Det är en modell som används för att undersöka barns rätt att bli hörd. Den är utformad efter artikel tolv i barnkonventionen och kan delas in i fyra olika teman: *Space*, *Voice*, *Audience* och *Influence* (Lundy 2007). Den deduktiva kodningen genomfördes i princip på likande sätt som den induktiva. Skillnaden var att de meningsbärande citaten och meningarna sorterades in i redan förutbestämda teman som nämns ovan.

The Lundy model användes för att analysera hur barns perspektiv inkluderas i förvaltningen av den tätortsnära skogen. Där *space* (utrymme) innebär att barnen ska ges möjlighet att uttrycka sin åsikt i trygga och inkluderande sammanhang. *Voice* (röst) innebär att barnen själva skall vilja uttrycka sin åsikt och att samtycke från barnen till det ska finnas. De skall ha blivit informerade om all information de behöver för att uttrycka sina åsikter. Informationen de får ska även anpassas utifrån deras förutsättningar. För att *Audience* (lyssnande) skall tillgodoses innebär det att vuxna med beslutanderätt faktiskt lyssnar på barnens åsikter. Det sista temat i *The Lundy Model* är *influence* (inflytande). Det innebär att barns åsikter skall tas på allvar och beaktas när det är lämpligt. Det innebär att deras åsikter inte är avgörande för ett beslutsfattande, men de skall tas i beaktande. Barn skall även få återkoppling som förklarar varför man valde att fatta det beslut som gjorts osv.

2.6 Dokumentanalys

För att komplettera intervjuerna genomfördes även en dokumentanalys av kommunala styrdokument och riktlinjer. Syftet med dokumentanalysen var att undersöka hur barns perspektiv och delaktighet behandlas i kommunens riktlinjer, planer och andra relevanta dokument, samt vilka åtgärder dessa dokument anger för förvaltningen av den tätortsnära skogen.

Urvalet av dokument omfattade kommunala styrdokument, planeringsunderlag samt webbaserat material från kommunernas egna webbplatser. Totalt

analyserades sju dokument och två kommunala webbplatser för att undersöka vilka riktlinjer kommunerna förväntas sträva efter i förvaltningen av den tätortsnära skogen och hur skötseln av denna bedrivs. Detta inkluderar både webbaserat material från kommunernas egna webbplatser och offentliga dokument. Delar av materialet var tillgängliga online, medan övriga dokument efterfrågades och erhöles i samband med intervjuerna. De analyserade dokumenten av offentliga handlingar består av följande:

- Skogsvårdplan,
- Grönplaner,
- Översiktsplaner,
- Planeringsstrategier, samt
- riktlinjer för kommunens skogsinnehav.

Dokumenterna är centrala för förvaltningen av den tätortsnära skogen samt för de övergripande målen gällande ekologiska, sociala och ekonomiska värden i den tätortsnära skogen. Dokumentanalysen genomfördes i enlighet med samma metodologiska ansats som analysen av intervjuerna och gåturen, det vill säga genom abduktiv tematisk analys. Utöver det analyserades de med fokus på de kulturella ekosystemtjänsterna och skötseln av den tätortsnära skogen. De koder som framkom i materialet grupperades därefter i övergripande subteman, i likhet med den analysprocess som beskrivs i avsnitt 2.6. Exempel på subteman som identifierades i dokumentanalysen var "lokal förankring", "målgruppsanalys" och "dialog", som tillsammans bildade temat "Kommunikation".

2.7 Etiska överväganden

I detta examensarbete har etiska överväganden gjorts i enlighet med Vetenskapsrådets (2025) riktlinjer. Ansökan om etikprövning har inte genomförts, då studier som genomförs inom ramen för högskoleutbildningen på grundnivå går under studentundantaget (Vetenskapsrådet 2025). Studien bedöms inte medföra någon risk vare sig fysiskt eller psykiskt för deltagarna. All insamlade data har behandlats konfidentiellt, vilket innebär att inga namn eller andra personuppgifter som kan identifiera deltagarna förekommer i den färdiga uppsatsen. Det insamlade materialet kommer dessutom endast att användas för detta examensarbete.

Vid undersökningar som involverar barn skall särskild hänsyn tas till barnens förutsättningar att förstå informationen och innebörden av deras deltagande enligt Vetenskapsrådet (2025). Som beskrivits tidigare har informationen anpassats utifrån barnens ålder och den muntliga informationen har kompletterats med bildstöd. Samtycke från vårdnadshavare har inhämtats i enlighet med skolans riktlinjer och barnens egen vilja att delta har respekterats. Barnen har informerats om studien och om sin frivillighet att delta vid minst två tillfällen, varav ett i direkt anslutning till gåturen för att säkerställa att de fortfarande önskade delta.

Trots att studien genomförs enligt Vetenskapsrådets (2025) riktlinjer finns det vissa etiska aspekter att ta hänsyn till. Man kan inte alltid likställa barns samtycke med vuxnas samtycke (Spriggs 2023). Även om informationen är anpassad efter

barnens ålder och har kompletterats med bildstöd, kan några barn ha haft begränsad förståelse för studiens innebörd. För att beakta dessa aspekter har observatörerna vid fältobservationerna varit extra lyhörda för barnens signaler och i direkt anslutning till gåturen påmint om deras frivillighet att delta och rätten att avsluta sitt deltagande. I och med att lärare som känner barnen medverkar under gåturen säkerställer det eventuella missförstånd, då de tidigt kan se signaler från barnen som kan antyda att de inte skulle vara bekväma med sitt deltagande.

3. Resultat

3.1 Semistrukturerade intervjuer

De teman som identifierades i kodningen var följande:

- Barnperspektiv i planering av tätortsnära skog
- Insamlande av barns perspektiv
- Utmaningar och utvecklingsmöjligheter
- Vuxnas barnperspektiv på skogen

3.1.1 Barnperspektiv i planering av tätortsnära skog

I intervjuerna framkommer det att förvaltningen av den tätortsnära skogen ej målgruppsanpassas. Barn, men även andra målgrupper i samhället, beaktas i stället inom ett bredare medborgarperspektiv. Flera av informanterna beskriver även att planeringen och den hänsyn som tas till de sociala värdena utgår från deras egna bedömningar av områdets användning. Exempelvis om det är i närheten av bebyggelse, en skola eller en skolskog eller om det vistas många människor i området. Några av informanterna uttryckte följande gällande barnperspektivet i planeringen.

“Vi gör inget extra för barn eller äldre utan vi försöker hålla skogarna tillgängliga och på en trygg nivå.”

/ Informant C

“Vi gör inte så stor skillnad på barn och medborgare i allmänhet, utan det blir liksom dem som en målgrupp, att medborgarna ska kunna nyttja det här området.”

/ Informant G

“Barn väger inte mer än någon annan grupp”

/ Informant F

Hur antagandet om barn nyttjar området eller ej var främst genom att notera om det exempelvis finns kojor, men även om det finns små upptrampade stigar runt om en större led. Om de noterade att barn nyttjar området lämnade majoriteten av kommunerna pinnar och stockar i syfte att barn sedan kan använda dessa till lek, kojbyggen eller som balansstockar. En informant uttryckte:

“Vi lämnar som sagt mycket pinnar, kojbyggesvirke och sånt”

/ Informant A/B

I en av kommunerna har man även aktivt kört ut pinnar till områden där de vet att det vistas många barn. Informant F sade följande:

“Någon gång har vi dammat av ett lass med pinnar som ungarna gör kojor av.”

/ Informant F

När skogen gränsar till en lekpark, har höga rekreationsvärden eller är en av kommunens skolskogar, prioriterar majoriteten av kommunerna åtgärder som framför allt ökar säkerheten och framkomligheten i området. Citaten nedan visar vad informanterna sade kring detta.

“Skog precis intill en lekpark kanske man tänker lite extra att man håller upp en liten gång i skogen till barnen”

/ Informant C

“Det är mycket fokus på trygghet i den tätortsnära skogen och det görs främst med slyröjning”

/ Informant A/B

“Har skogen höga rekreationsvärden så kanske det blir att vi petar lite i bestånden för att dom ska vara framkomliga och trevliga att vara i.”

/Informant D/E

“Vi prioriterar trygghet, så fort vi har riskträd i närheten av leder i skogen så försöker vi åtgärda det väldigt snabbt och se till att det är framkomligt.”

/Informant G

“Vi har haft skogar runt omkring fritidsgårdar där det vart lite buffel och båg så där har vi tagit...och glesat upp skogen så man kan se in och ut för att minska risken för att de sker tokigheter”

/Informant F

3.1.2 Insamlande av barns perspektiv

Av intervjuerna framkommer det att ingen av kommunerna samlar in barns perspektiv på ett strukturerat sätt när det gäller förvaltningen av den tätortsnära skogen. Ingen av kommunerna anordnade vare sig riktade träffar, enkäter, workshops eller hade direkt kontakt med barn. Det framkom även att det saknas etablerade arbetssätt för att inkludera barn i planeringen och förvaltningen av den tätortsnära skogen. Några av informanterna uttryckte:

“Då skulle vi behöva fråga barnen och det gör vi inte idag.”

/Informant G

“Nej, inte under min tid i alla fall, har inte barn varit med.”

/Informant H

“Jag har aldrig samrått direkt om någon konkret åtgärd med barngrupp”

/ Informant D/E

I intervjuerna framkom det att det bara var i en av kommunerna som samlade in barns perspektiv och detta skedde främst via spontana möten. Informant A/B sade som följande:

“Ibland har vi tur att det är barn som är ute och leker och då brukar vi alltid passa på att fråga: vad tycker ni är bäst och sämst med skogen.”

/ Informant A/B

Vid de tillfällen då barns perspektiv samlades in direkt framkom det i intervjuerna att barns åsikter blev lyssnade på och hade inflytande på små beslut. Informant A/B uttalade följande:

“I fredags när vi var ute på en syn träffade vi på några barn i Xxx och då tyckte de att det var väldigt kul med balansstock och det fanns inte på lekplatsen och då så bestämde vi att vi lämnar lite större stockar och kvistar.”

/ Informant A/B

I stället sker insamlandet av barns perspektiv indirekt i de flesta kommuner. Det sker framför allt genom skolan där rektorer och skolpersonal blir en kontaktväg. I en av kommunerna var det vanligt att skolorna tog kontakt med förvaltningen för att framföra önskemål om vad de vill genomföra eller saknar i ett visst skogsområde. Vid ett tillfälle skapade man en samlingsplats i skogen och anordnade en stig med informationsskyltar efter skolans önskemål. I samma kommun hade man även ett år, samarbete med en av gymnasieskolorna, där några ungdomar fick vara med och skapa olika faunadepåer för att gynna olika arter. En av informanterna sade:

“Jag har inte direkt kontakt med barnen så. Utan det har lärarna och rektorerna och så kommer det till mig”

/ Informant F

I en annan kommun hade man tidigare använt sig av enkäter som skickades ut till skolorna en gång per år som skolpersonalen fick besvara. Enkäten gällde skolornas nyttjande av skolskogarna, deras funktion och vilka behov som fanns i det skogsområdet.

Förutom att barns perspektiv samlas in indirekt, var det flera av informanterna som berättade att de utgår från egna tolkningar och observationer av den rumsliga utemiljön snarare än att samla in barns perspektiv. Två av informanterna uttryckte:

“Man får tänka sig själv om man vore ett barn att det kan vara kul att leka här”

/Informant B/A

“Där vi gjort lite våtmarker. Där är dem och plaskar med sina gula västar och har jätteroligt.”

/Informant F

3.1.3 Utmaningar och utvecklingsmöjligheter

I intervjuerna framkommer det att det finns en del utmaningar med att samla in barns perspektiv. Majoriteten av kommunerna var däremot positivt inställda till att ta in barns perspektiv gällande skötseln i områden med höga rekreativvärden. En av informanterna resonerade som följande:

“Skulle vara intressant att få massa barns idéer och tankar om hur de skulle vilja att den var ungefär.”

/Informant C

Några av kommunerna resonerade kring utvecklingsmöjligheterna med att förbättra samarbetet med skolorna, medan en annan kommun resonerade kring att utveckla samarbetet med olika föreningar där barn vistas. En kommun föreslog att genomföra riktade träffar med barn, en av informanterna resonerade som följande:

“Kanske skulle bjuda ut barnen, vara där tillsammans, titta när dom leker. Vad är intressant? Vad är roligt? Och sen ha det som en inspiration, en del av planeringen.”

/Informant D/E

Medan en annan kommun resonerade kring att det är skogsbruksplanen som gäller, men att barn skulle kunna vara med vid skapandet av skogsbruksplanen på specifika områden, som man skulle avsätta specifikt för barn i sådana fall. Däremot framkom det inte om den kommunen kunde tänkas avsätta tätortsnära skog för barns skull eller av pedagogiska syften.

I en av kommunerna nämnde man att det fanns vissa svårigheter med att skapa ett kontinuerligt samarbete med skolorna. Av den anledningen att det är relativt stor ruljans i personalomsättningen på skolorna i den kommunen. Det försvårade möjligheterna att upprätthålla en löpande kontakt.

En annan anledning till att man idag inte samlade in barns perspektiv i flertalet av kommunerna berodde framför allt på tidsbristen och i några kommuner även på resursbrist. Några kommuner nämnde att de behövde ha uppdrag från politikerna för att de skulle fokusera på den inriktningen. En av informanterna resonerade som följande:

” Sen blir det väl så att vi prioriterar ifrån vilka uppdrag vi får från politiken. Skulle vi få det uppdraget ”att ni ska jobba mer riktat mot barn i er förvaltning” ja då skulle vi ju göra det... vi skulle också kunna skriva fram ett sådant eget uppdrag och säga till politiken att vi skulle vilja ha det här uppdraget och jobba mer med det här.”

/ Informant G

Orsaken till att de själva inte hade bett om ett sådant uppdrag var att det fanns andra uppdrag som var mycket tids- och resurskrävande.

Det framkom även i intervjuerna att barn ansågs vara en målgrupp som upplevdes som svår att nå fram till, utan att barnens åsikter skulle filtreras via vuxna. Det påpekades även att det skulle bli ett extraarbete för någon om man började arbeta med barns perspektiv. Några av informanterna sade som följande:

“Det är ju en utmaning att ta med dem”

/Informant H

“Det blir råddigt för oss att nå barnen”

/Informant F

3.1.4 Vuxnas barnperspektiv på skogen

De vuxnas barnperspektiv framstår som relativt enhetligt i de flesta kommuner. I intervjuerna framkom det att skogen anses vara en viktig lekmiljö och pedagogisk resurs. Det illustreras i följande citat från informant H.

“Skogen är väl nästan den bästa lekplatsen för barn, utan att ens behöva göra så mycket egentligen”

/ Informant H

Några av informanterna uttryckte att de upplevde det som svårt att uttala sig om hur barn erfar skogen och vad de kan tänkas uppskatta. Majoriteten av informanterna ansåg att variation i skogsmiljön är viktig för barnen, medan andra menade att det räcker om det finns en skog. Däremot specificerades inte begreppet “skog”. Med variation i skogsmiljön avsågs framför allt gälla topografin, men även ljusinsläppet. Nedan presenteras några av informanternas uttalanden.

“Att dem vill ha dem här perfekta världarna för att det skall hända något nytt hela tiden”

/ Informant A/B

“Bara det är en skog tror jag det räcker så har dem fantiserat ihop resten”

/ Informant C

“Motsatsen till monokultur då, det är någonting i det som väcker upptäckarglädje.”

/ Informant D/E

“Jag tror att de uppskattar att det är, det här med topografin att det är kullar och gropar att det varierar liksom”

/ Informant G

En återkommande uppfattning var att skogen utgör en spännande miljö för barn, där de ges möjlighet att utforska sin omgivning med olika sinnen. Skogen ansågs även vara en viktig resurs för lek och rörelse, där barnens lek upplevs som mer fri i skogsmiljöer. Två återkommande ord i intervjuerna var “fantasi” och “påhittiga”, där naturmaterial var centralt, exempelvis nämndes pinnar och kottar. En informant beskrev hur barn kunde leka med i stort sett vad som helst i skogen. Skogen ansågs även vara en miljö för barnen att finna inspiration till nya aktiviteter. I intervjuerna framkommer även att barn behöver ha någonting de kan ta i anspråk, detta i form av att kunna klättra, hoppa och gömma sig. Naturmaterial framkom även som centralt i intervjuerna, exempelvis nämndes pinnar och kottar vid flertalet tillfällen.

3.2 Gåtur

Resultatet av gåturen visade att skogen användes till flera olika aktiviteter av barnen. Skogen nyttjades exempelvis till upptäckande, lek, rollek, klättring, symbolisk lek, återhämtning och socialt samspel. Under gåturen noterades det att barnen utforskade skogen med olika sinnen: det auditiva, känsel och det visuella.

3.2.1 Barns utforskande av skogen

Inledningsvis under gåturen sprang flera av barnen medan övriga gick snabbt efter mot skogen. Redan under promenaden till skogen noterade några av barnen en ekorre som satt högt upp i en tall. Ett av barnen utropade: *“Kolla! En talleffant”* och pekade samtidigt mot ekorren för att uppmärksamma övriga på deras upptäckt. Resterande barn stannade upp för att även de skulle erfara upplevelsen som hade uppmärksamats. Väl framme i skogen undersökte några av barnen om eko uppstod. Ett av barnen sa *“Ekar det här? Ska se om de ekar”* och provade sig sedan fram genom att skapa olika ljud.

I skogen hade flera levande organismer vaknat från sin vinterdvala och flera vårtecken kunde noteras. Under gåturen framkom det att barnen hade intresse för att utforska olika djur, som exempelvis fåglar, myror, ormar, ekorrar och möss. Barnen berättade för observatörerna var de hade uppmärksammat möss och råttor tidigare i skogen.

Nedan presenteras några exempel på när barnen utforskade och uppmärksammade djur i skogen under gåturen.

Ett av barnen uttryckte: *“Titta vilken stor myrstack!”* och pekade på myrstacken för att tydliggöra vilken. Barnet stannar sedan upp och kollar på myrstacken och uttrycker *“Det bor typ tretusen myror där, det tror jag i alla fall”*.

Ett annat exempel på när barnen utforskade skogens djur var när en av observatörerna stod kvar med två barn medan de andra sprang vidare mot nya mål. I tystnaden som uppstod uppmärksammade ett av barnen att det gick att höra en hackspett och uttryckte, *“Lyssna, Hacke Hackspett är också här”*. Därefter försökte barnen lokalisera vilket träd den befann sig i. I samband med lokaliseringen upptäckte och noterade barnen att det fanns flera hackspettar i området, till barnens förtjusning. Efter att barnens upptäckt frågade observatören om barnen visste varför hackspettarna hackar i träden. Barnen utbrister på frågan i kör och sa *“Det är för att hitta mat och sånt”*.

När frågan om vad man kunde göra mer i skogen förutom att leka, var responsen varierande. Några barn berättade att man kunde bygga kojor (konstruktionslek). Ett annat barn uttryckte att man kunde röja ner skogen. Nedan ges andra exempel på vad barnen återkopplade:

B 2 *“Man kan bara vara ute i skogen och njuta”*

B 8 *“Sitta och prata med kompisar”*

På frågan om barnen tyckte om att vara i skogen var svaren eniga, alla åtta barn svarade att de tyckte om att vara i skogen. Det motiverades främst av att skogen var en miljö som skapade utrymme för lek och klättring, men även för frihet. Ett av barnen uttryckte: *“Man kan leka och göra lite vad som helst”*. Utifrån barnens resonemang på de första frågorna upplevdes det som att skogen skapade en frihetskänsla och möjlighet till utforskande och lek, men även ett rum för rekreation.

Frågan om barnen brukar vara i skogen efter skolan var till en början lite otydlig. Barnen berättade att de på fritidshemmet har ett schema där de har skogsvistelse minst två gånger i veckan. Frågan fick därefter förtydligas om de brukar vara i skogen efter skolan och fritidshemmet, det vill säga när de är hemma. Ett av barnen besökte skogen varje dag, och berättade att de hade skog precis utanför huset. Två av barnen berättade att de vistades i skogen tre gånger i veckan. Ett annat barn uttryckte, *“En gång i veckan nu, men på vintern varje dag. Har en jättebra pulkabacke hemma”*. Resterande barn svarade att de besökte skogen enbart ibland. Ett av de barnen svarade: *“Ibland, jag väntar på sommaren, men mitt favoritklätterträd är borta nu”* och såg något uppgivet ut vid sitt uttalande. Barnet fortsatte sedan att resonera kring sitt favoritklätterträd och att det hade påverkat hennes vistelse i skogen.

3.2.2 Symbolisk lek med naturmaterial och rollek

Under gåturen noterades att barnen utförde rollekar utifrån det material som fanns att tillgå i skogen, men även av de miljöer som erbjöds. De material som dominerade var pinnar, kottar, lågor och vindfällan. Nedan beskrivs hur ett av barnen utforskar en liten grankvist med barr.

Barnet håller i en liten kvist från en gran och drar med handen i riktning med barran och sedan igen fast i motsatt riktning. Barnet böjer kvisten i olika formationer och säger till observatören *“Det är typ som en svans, känn!”*, observatören gör som barnet ber om och känner på grankvisten, varpå barnet fortsätter *“Visst känns det lent, testa åt andra hållet med”*.

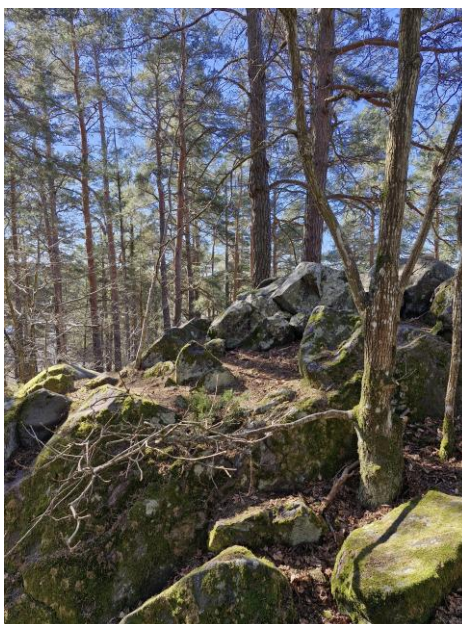
Vid ett annat tillfälle hade ett annat barn samlat på sig kottar som låg utspridda på marken, och delade sedan ut dem till sina kamrater och observatörerna för att dela upplevelsen. Kottarna skulle föreställa kakor och kamraterna fick vara med och provsmaka.

Ett annat exempel på när barnen gav naturmaterialet en symbolisk mening var när några barn samlades på berget och lekte med olika material som stenar, kol och pinnar. Barnen får en fråga av den ena observatören om vad de gör för något och ett av barnen svarar *“Vi försöker göra eld här, men det går inte”*. Barnen fortsatte sedan att slå stenarna mot varandra och testade sig fram med olika tekniker. Därefter fortsatte leken vidare. Ett barn uttryckte *“Mmmh, jag skall göra en gryta”* samtidigt som hon rörde med en pinne bland gamla kolrester på berget. Sedan förde barnen en dialog med varandra om vad naturmaterialet som de tillförde grytan föreställde. Tillsammans skapade det subjektiva (barnen) och objektiva (naturmaterialet) en egen livsvärld.

Under gåturen noterades att äldre lågor i skogen fick agera hästar medan nyare vindfällan fick agera boningshus vid rollekar, men båda användes till balansbanor.

I ett annat område med större stenpartier och block berättade ett av barnen att de brukar leka olika rollekar som *“hitta vild häst”* och *“fattiga”*. I samma område uttalade ett annat barn *“Det här är typ som en klätterställning eller hinderbana”* samtidigt som hon hoppade fram mellan stenarna. Medan ett annat barn tog det mer försiktigt och sa *“Det här är typ som en trapp”*.

Mellan stenblocken fanns det en ek med en lågt sittande gren. Ett av barnen sätter sig på grenen och säger *“Här är min kvast, jag skall flyga till Blåkulla”*. Därefter diskuterade barnen med varandra åt vilket håll man borde sitta på grenen för att inte åka baklänges och provade sig fram.

Figur 1: Bild på ek med lågt sittande gren som enligt barnen fick symbolisera en kvast att åka till Blåkulla med. Foto: Lovisa Stendahl.

Under gåturen observerades att barnen återkom till att leka med olika naturmaterial och gav dem symboliska betydelser. Naturmaterialet öppnade upp för diskussion och levande relationer mellan barnen.

3.2.3 Motoriska färdigheter och fysisk aktivitet

Barnen utförde flera olika fysiska aktiviteter under gåturen och av de aktiviteter dem utförde var klättring dominerande. Barnen balanserade även på lågor och hoppade bland stenblock. Ett av barnen uttryckte *“Jag brukar typ jämt klättra i höga träd”* samtidigt som han klättrade. Trädet var ej högt och barnet klättrade sedan ner och gav sig på ett annat träd. Barnet fortsatte, *“I trädet hemma kan man klättra upp, typ sex meter”*, en kamrat svarade *“Vi har världens bästa klätterträd hemma”* och iakttog sin kamrat som satt i trädet. Ett annat barn utropade: *“Jag är lejonkungen på lejonklippan”* och var mer än halvvägs uppför en tall.

Barnen observerades vid upprepade tillfällen klättra i träd, balansera på stockar och utöva olika motoriska färdigheter. Även om majoriteten klättrade och

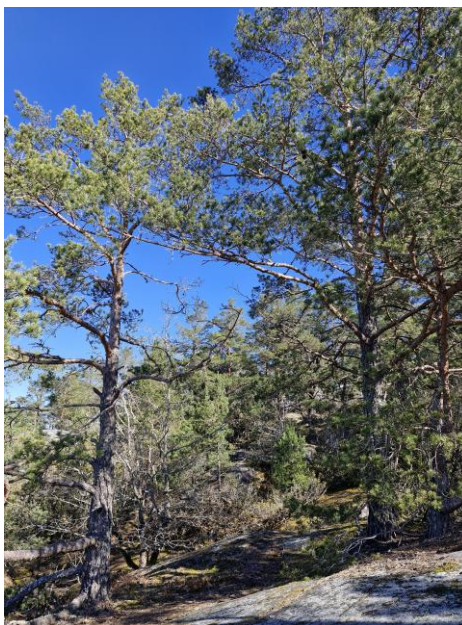
hoppade bland stenblock fanns det barn som var mer försiktiga av sig när de tog sig fram i skogsmiljön. Ett av barnen uttryckte, *“Jag gillar inte att hoppa mellan stenarna, jag går istället. För min bror skadade handleden när han gjorde det”*. Den fysiska aktiviteten varierade mellan mer försiktiga förflyttningar som i beskrivningen ovan och mer riskfyllda förflyttningar som att hoppa mellan stenblocken och klättra högt upp i träd.

3.2.4 Sociala samspel och återhämtning

Skogens miljö genomsyrades av samhörighet och gemenskap. Barnen diskuterade och samarbetade med varandra i rollekarna och i den symboliska leken. Där de behövde komma överens tillsammans om vad materialet skulle föreställa. De delade även med sig av sina observationer i naturen med varandra genom att uppmärksamma sina kamrater genom att peka eller uttala *”Titta”*.

Ett exempel på när gemenskap mellan barnen uppstod var när ett av barnen visade upp ett ärr och sade: *“en gång sprang jag i skogen och skadade mig”*. Sedan framkom det att flera barn delade liknande upplevelser. De visade upp sina ärr och berättade om olika tillfällen då de hade skadat sig.

Flera av barnen uttryckte att de ville gå till berget. Efter pedagogens godkännande att gå dit började majoriteten av barnen springa mot berget. I färd mot berget säger ett av barnen *“man kan se jättelångt, man kan se falukorvshuset där ifrån”* och ett annat barn säger *“då skall jag sätta mig på bästa chillplatsen”*. Chillplatsen visade sig vara en klätternvänlig tall.

Figur 2: Träden som barnen benämnde som “bästa chillplatsen” är tallen till höger i bilden. Foto: Lovisa Stendahl.

Vid flera tillfällen noterades barnen stanna upp för att observera sin omgivning och vid flera av tillfällen från träd. Barnen kollade även ut över utsikten från berget under längre stunder. Nedan uppges vad barnen sa under tiden de betraktade utsikten.

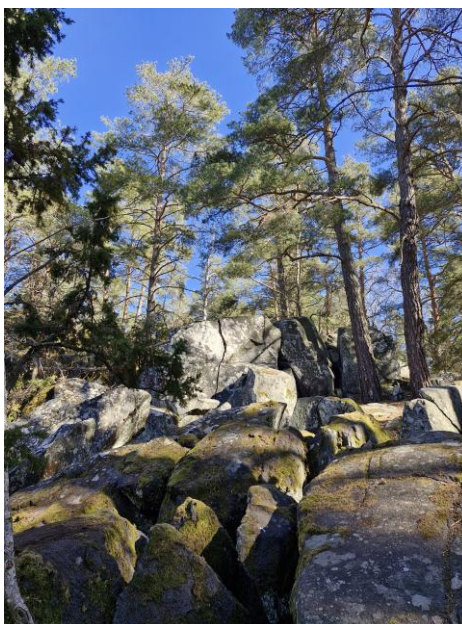
B1 *“man kan se hela stan här ifrån”*

B3 *“Där borta är pappas jobb någonstans”*

B8 *“Det här är min favoritplats”*

Under gåturen noterades även barn som ibland satt för sig själva i kortare stunder och undersökte sin miljö mer närgående. Exempelvis ett barn som satt på berget och undersökte olika lavar med händerna.

Ett annat barn observerades ligga ner på rygg på ett av de högre stenblocken och titta upp mot trädkropparna samtidigt som andra barn lekte runt omkring. Denna iakttagelse kan tolkas som en mikropaus och återhämtning.

Figur 3: Bild på blockpartiet där barnen klättrade, lekte och vilade. Foto: Lovisa Stendahl.

3.3 Dokumentanalys

Samtliga dokument visar en vilja att fokusera på fysiska utrymmen för barn, exempelvis genom formuleringar som tillgång till skog och grönområden samt miljöer för lek och rekreation. I texten nedan ingår webbplatser under begreppet dokument.

De teman som identifieras var följande:

- Kommunikation
- Skogsförvaltning av tätortsnära skog

3.3.1 Kommunikation

I samtliga kommuner skall olika typer av dialoger och samrådsmöten äga rum samt att information på kommunernas webbplatser skall finnas tillgänglig för medborgarna. För att utveckla de sociala värdena har en kommun formulerat att målgruppsanalys skall genomföras utifrån ålder, kön och behov. En annan kommun har som policy att verka för att öka den lokala förankringen gällande skötseln av skogen. Däremot framgår det ej hur detta skall ske. En annan kommun har som policy att vuxna som barn skall ges möjlighet att delta i planeringen. Nedan är ett citat från kommun b:

” Att alla invånare, vuxna som barn, ges möjlighet till delaktighet och inflytande över planering och utformning av sin boende- och närmiljö, och att deras perspektiv tas tillvara ”

/ Citat från Linköpings kommun, översiktsplan

Dock saknas det mer detaljerad info om hur barn skall ges möjlighet att bli delaktiga. Barnen skall involveras i dialogprocessen när det gäller åtgärder som kan indirekt eller direkt påverka barnen, dock gäller detta översiktsplanen och ej förvaltningen av tätortsnäraskog med höga rekreativvärden.

I majoriteten av dokumenten saknas till exempel direkta citat från barn och fastställda metoder för insamling av barns åsikter. Barn inkluderas vanligast indirekt i begrepp som invånare eller medborgare. Sammanfattningsvis är det ingen av kommunerna som nämner i sina dokument hur barns perspektiv skall tas i beaktande vid skötsel av tätortsnära skog.

3.3.2 Förvaltning av tätortsnära skog

Skogen uttrycks i de studerade dokumenten vara en värdefull resurs för rekreation, upplevelsevärde, friluftsliv och folkhälsa i samtliga kommuner. Den utpekas även som extra viktig för barn och unga vars förflyttningsmöjligheter kan anses begränsade. Skogen beskrivs exempelvis som en plats för lek, kojbyggande och lärande. Det benämns också att skogsmiljöerna ska utformas så att de är trygga och lättillgängliga för barnen. Även skolskogar och utemiljöer för undervisning framhålls som viktiga funktioner.

Tre av kommunerna skall enligt sina dokument bedriva ett skogsbruk som prioriterar sociala värden samt naturvärden och har därmed inga krav på ekonomisk avkastning från skogen. Skogen ansågs i dessa kommuner vara en extra lekmiljö för barnen och skötseln anpassades för att stimulera barns lek genom att exempelvis lämna enstaka grova stammar och grenar. Den tätortsnära skogen skulle även skötas för att gynna barns möjlighet till skogsvistelse i form av exempelvis promenader eller lekaktiviteter och att dessa miljöer bör säkras.

I dokumenten framkommer det även att skogen genererar upplevelsevärden och är en pedagogisk resurs för barn. De kommuner som hade skolskogar anpassade även skötseln i dessa områden till barnens skogsvistelse.

Vidare framkommer det i dokumenten att flera av kommunerna anser att trakthyggesbruk ej anses fördelaktigt när det gäller att öka rekreationsvärdena. I stället lyfts hyggesfria metoder som exempelvis plockhuggning. För att öka rekreationsvärdena skall den tätortsnära skogen upplevas som naturlig enligt majoriteten av dokumenten. Vidare framkommer även vikten av variation för att gynna både rekreationsvärdena och biologisk mångfald. I dokumenten beskrivs hur de skall lämna mindre täta trädgrupper och buskage. Vidare nämns även att de vill öka sitt lövinslag och att de skall lämna död ved och gamla träd.

3.4 The Lundy model

Lundy-modellen användes för att undersöka barns delaktighet i förvaltningen av den tätortsnära skogen, och detta gjordes genom The Lundy Model's fyra teman: space, voice, audience och influence. Analysen indikerar att samtliga teman är underrepresenterade i de analyserade kommunerna. Med andra ord anses barns delaktighet i förvaltningen begränsad.

Resultatet visar att barn sällan ges utrymme (space) för deltagande när det gäller förvaltning av tätortsnära skog. Ingen av kommunerna beskriver etablerade arbetssätt för att aktivt skapa plattformar för att öka barns delaktighet, exempelvis samråd kring skötselåtgärder, workshops, enkäter osv. Detta bekräftas i intervjuerna, exempel på ett citat är följande:

"Då skulle vi behöva fråga barnen och det gör vi inte idag"
/ Informant G

I dokumenten framkommer det inte heller några etablerade arbetssätt för barns delaktighet. Barns delaktighet nämns i dokumenten gällande översiktsplaner men ej i mindre sammanhang där de anses vara en tänkt slutanvändare. I dokumenten saknas de konkreta metoder för att samla in barns perspektiv gällande skogsförvaltningen i tätortsnära skog. Övergripande i dokumenten hänvisas barn till samma plattformar som resterande medborgare. Nedan visas ett exempel på hur utrymmet för synpunkter inte är anpassat för barn.

"Inför utställningsskedet bearbetas planförslaget utifrån de ställningstaganden som kommunen gjort efter samrådet. Utställningen varar i minst två månader då det finns möjlighet att lämna ytterligare synpunkter."
/ Citat från Valdemarsviks kommun, översiktsplan

I intervjuerna framkom det att barns möjlighet att uttrycka sina egna åsikter (voice) är begränsad. Insamlande av barns egna åsikter saknas helt i strukturerad form. Ingen av dem analyserade kommunerna samlar in barns perspektiv direkt utan de sker vanligtvis via vuxnas observationer i fält. Spontana dialoger med barn förekom, men slumpen anses avgöra om de kunde uttrycka sina åsikter, då dialogerna främst skedde i samband med fältbesök. Från dokumenten är temat voice även där underrepresenterat. I samband med skötselåtgärder ges information som inte är anpassad för att barn ska kunna få sin röst hörd utan att gå via en tolkande vuxen.

”Metod och omfattning av kommunikation väljs efter plats och omfattning av skogsåtgärder men sker oftast i form av informationslappar i skogsområden eller skriftliga utskick. Större skötselinsatser ska också meddelas på kommunens hemsida.”

/ Citat från Linköping kommun, Riktlinjer för kommunens skogsinnehav

Dokumentet inkluderar barn i bredare begrepp som ”medborgare” men saknar direkta citat eller metoder. I Örebro kommun skickade man ut en enkät under processen att skapa deras grönstrategi. I enkäten förekom frågor som *”Vad vill du förbättra med platsen?”* Däremot framkommer det inte om enkäten även är riktad till barnen i kommunen eller enbart berör vuxna.

Vid dem tillfällen som barns perspektiv väl samlas in tycks de däremot bli lyssnade på (audience). Från intervjuerna framkommer detta när barnen uttryckte sin uppskattning för balansstockar, vilket resulterade i att förvaltningen lämnade kvar större stockar och kvistar i området. Detta indikerar att tjänstepersoner har en vilja att ta barns synpunkter i beaktande när de väl samlas in.

Audience-temat visar på barns chanser att bli hörda och även här visar analysen på ett svagt resultat. Att lyssna på barns åsikter återfinns i vissa av dokumenten, men vanligtvis genom tolkningar eller vid enstaka tillfällen. Vid de andra tillfällena som barns perspektiv kommer fram sker detta främst indirekt, detta genom att deras åsikter filtreras genom vuxna. I dokumenten betonar majoriteten av kommunerna vikten av sociala värden i skogen, men sällan en tydlig koppling till barn.

Barns faktiska inflytande (influence) anses begränsat och påverkar enbart små lokala beslut som att lämna kvar pinnar och stockar. I dokumenten är barns inflytande även här begränsat, nedan visas däremot en möjlig ingång för barn.

”Alla betydande investeringar för att utveckla de sociala värdena i grönområden ska föregås av en målgruppsanalys utifrån behov, kön och ålder.”

/ Citat från Örebro kommun, Grönstrategi

Samtidigt framkommer det i intervjuerna att flera informanter ansåg att barns perspektiv är värdefulla. Däremot uppstod det att det fanns en hel del utmaningar som tidsbrist, resursbrist och politiska uppdrag som hindrar möjligheterna att skapa utrymme för barns deltagande och inflytande.

Sammanfattningsvis visar intervjuerna samt dokument- och webbplatsanalysen att:

- Barn inkluderas tydligt som målgrupp i planeringen av tätortsnära skog.
- Ett vuxet barnperspektiv dominerar.
- Barnens egna perspektiv är svagt representerade eller saknas.
- Strukturer för att samla in barns perspektiv är begränsade eller saknas helt.
- Barns faktiska inflytande på beslut är mycket begränsat

4. Diskussion

4.1 Huvudresultat

Resultaten från studien visar att kommunerna i hög grad betraktar skogen som en viktig resurs för lek, rekreation och folkhälsa. Samtidigt framkommer att barns perspektiv sällan samlas in direkt och ges ett tydligt inflytande i förvaltningen. I stället förmedlas dessa perspektiv indirekt genom vuxnas tolkningar av barns behov, vilket indikerar att barns egna perspektiv riskerar att bli underrepresenterade i förvaltningen av tätortsnära skog. Vidare visar resultaten att de studerade kommunerna saknar etablerade arbetssätt för att säkerställa barns delaktighet i förvaltningsprocesser.

Resultaten visar även att barn betraktas som en prioriterad målgrupp i arbetet med tätortsnära skog och grönområden i majoriteten av de analyserade kommunerna. Samtliga dokument uttrycker en ambition att säkerställa tillgång till skog, grönområden samt miljöer för lek och rekreation, vilket kan ses som en del i arbetet med att uppnå målen i Agenda 2030 (Regeringskansliet u.å.).

Gåturen indikerar att barns användning av skogen är mer komplex än vad som framkommer i planering och förvaltning. Barns perspektiv på den tätortsnära skogen kan tolkas som mer relationella och situationsbundna jämfört med det vuxna barnperspektivet, samt de beskrivningar som återfinns i kommunala styrdokument.

4.2 Tolkning av resultat

4.2.1 Hur barns perspektiv samlas in och används i planering och förvaltning

Resultaten i denna studie visar att insamlingen av barns perspektiv i huvudsak sker indirekt, exempelvis via skolor, vuxnas observationer eller spontana möten, snarare än genom strukturerade metoder såsom workshops eller enkäter riktade till barn. Detta bekräftas av såväl intervjuer som dokumentanalys och ligger i linje med tidigare studier om barns begränsade delaktighet i kommunal planering (Boverket 2020). Resultaten kan förstås i relation till de förutsättningarna som framkom i intervjuerna, där tidsbrist, resursbegränsningar och avsaknad av tydliga politiska uppdrag begränsar möjligheterna att utveckla mer systematiska arbetssätt för barns delaktighet.

Den samverkan och dialog som enligt dokumenten förs med medborgare, sker främst via samrådsmöten eller information på kommunernas webbplatser. Däremot saknas ofta konkreta beskrivningar av hur barns perspektiv ska samlas in och integreras i planeringsprocesser. När barn inkluderas i breda och generaliserade kategorier, såsom ”medborgare”, finns en risk att deras specifika behov och perspektiv inte synliggörs. Barn har inte samma förutsättningar som vuxna att själva ta del av information om kommunala förändringar eller att delta i samråd och beslutsprocesser, vilket innebär att deras deltagande ofta är beroende

av vuxnas stöd. En konsekvens av detta kan vara att barns rätt till delaktighet (SFS 2018:1197; UNICEF Sverige 2020) inte fullt ut realiserats i praktiken, vilket även bekräftas av Lundy-analysen.

Avsaknaden av strukturerade metoder för insamling av barns perspektiv innebär att vuxnas barnperspektiv får en framträdande roll, vilket kan ses som välmenande men samtidigt begränsat. När förvaltningar utgår från ett vuxet barnperspektiv snarare än barns egna perspektiv finns en risk att synen på skogen blir relativt normativ och funktionellt präglad (UNICEF Sverige 2020). Begreppet lek används frekvent, men utan att dess innebörd anpassas till olika kontexter, vilket kan bidra till en förenklad bild av barns behov utifrån ett vuxenperspektiv. Lek beskrivs ofta som något självklart i skogsmiljöer, men gåturen visar att barns lek formas av själva platsen och det som finns där. Träd, stenar, höjdskillnader, pinnar, kojor och platser där barn kan dra sig undan får betydelse genom barnens egna lekar och berättelser. Detta ligger i linje med Kiewra och Veselack (2016), som visar att naturmaterial utan förutbestämd funktion kan stimulera barns fantasi och kreativa tänkande. Om lek beskrivs för allmänt finns därför en risk att barns egna upplevelser av skogen inte riktigt synliggörs. Det handlar inte bara om att barn ska ha en plats att leka på, utan om att skogen ger utrymme för fantasi, rörelse, gemenskap, frihet och återhämtning.

4.2.2 Hur barn upplever den tätortsnära skogen och vilka värden de tillskriver denna miljö

De observationer som genomfördes under gåturen bidrar med empiriska exempel på hur skogens variation möjliggör för olika former av aktiviteter och inte enbart lek och utforskande. Barnen tillskrev skogen värden kopplade till återhämtning, exempelvis genom mikropauser och stillsamma observationer, men också som en miljö för klättring, symbolisk lek, rollek samt social interaktion präglad av gemenskap och samhörighet. Dessa resultat ligger i linje med tidigare forskning (Jansson et al. 2022; Gurholt & Sanderud 2016; Folkhälsomyndigheten 2024), men bidrar även till att konkretisera hur dessa värden tar sig uttryck i praktiken.

Under gåturen observerades hur barnen aktivt utforskade skogen genom att klättra, känna, balansera och experimentera i den varierade terrängen. Detta kan tolkas som att skogens variation och komplexitet skapar goda förutsättningar för fysisk aktivitet. I likhet med tidigare forskning tyder resultaten på att skogsmiljöer inte enbart fungerar som platser för lek, utan även som miljöer där barns koordinationsförmåga kontinuerligt utmanas och utvecklas (Jansson et al. 2022; Gurholt & Sanderud 2016; Folkhälsomyndigheten 2024). Det som framträder i denna studie är dock hur dessa fysiska aktiviteter tätt hänger samman med andra värden, såsom lek, social interaktion och meningsskapande.

Barnen använde skogen på ett dynamiskt och situationsstyrt sätt, där leken snabbt kan skifta till utforskning av djur, natur eller ljud. Resultatet tyder på att barns relation till skogen inte enbart handlar om specifika lekfunktioner, såsom kojbyggen eller pinnar, utan om en helhetsupplevelse där miljöns variation, topografi och tillgång på naturmaterial skapar förutsättningar för en fantasifylld miljö med plats för upptäckande och rörelse. Detta ligger i linje med tidigare

forskning som visar att naturmaterial utan förutbestämda funktioner kan stimulera barns kreativitet och symboliska lek (Kiewra & Veselack 2016).

Vidare indikerar resultaten att barns användning av skogen är mer komplex än vad som framkommer genom vuxnas barnperspektiv. Barnen identifierade specifika objekt och platser, såsom utsiktsplatser och särskilda klätterträd, vilket synliggör hur värden knyts till konkreta och återkommande platser. Detta tyder på att skogens betydelse för barn i hög grad är relationell och platsbunden, snarare än generell och funktionellt definierad, vilket ofta präglar vuxnas beskrivningar.

4.2.3 På vilka sätt skiljer sig barns egna perspektiv på den tätortsnära skogen från hur vuxna föreställer sig barnens perspektiv?

Vuxna tenderar att beskriva skogen som en viktig och positiv miljö för lek, där fokus i stor utsträckning ligger på säkerhet och framkomlighet. Det vuxna barnperspektivet framstår därmed som relativt generellt och funktionellt orienterat. Ett starkt fokus på säkerhet riskerar samtidigt att minska variationen i skogsmiljön, vilket kan begränsa de kvaliteter som är betydelsefulla för barns användning (Elbakidze et al. 2022). I kontrast till detta framstår barns perspektiv som mer relationella och personbundna. Resultatet tyder därmed på en målkonflikt mellan vuxnas strävan efter kontroll och säkerhet och barns behov av spänning, fantasi och självständig lek.

Barnens perspektiv präglas i högre grad av risktagande, fantasi och situationsanpassning. Detta blev tydligt under gåturen, där barnen gjorde egna tolkningar av den rumsliga miljön, exempelvis genom att benämna ett träd som "lejonklippan" från Lejonkungen eller använda blockpartier som klätterställning. Resultaten visar att komplexiteten i barns användning inte enbart handlar om att de använder skogen på många olika sätt, utan också om att deras värdering av miljön förändras beroende på plats, socialt sammanhang och aktivitet.

Intervjuerna indikerar även att vuxna har en begränsad insikt i barns perspektiv, vilket skulle kunna kopplas till avsaknaden av direkt kontakt med barn i planerings- och förvaltningsprocesser. Detta medför en risk att viktiga kvaliteter i skogsmiljön förbises i arbetet med att utveckla rekreationsvärden (Elbakidze et al. 2022). I förlängningen kan detta påverka hur och i vilken utsträckning barn använder skogen. För att stärka kvaliteten i tätortsnära skog, där barn utgör en central användargrupp, behöver de involveras i planeringsprocesser (Elbakidze et al. 2022). Om barns perspektiv inte beaktas finns en risk att skogsmiljöer inte fullt ut stödjer deras behov.

4.2.4 Hur förståelsen av barns perspektiv kan bidra till planering och förvaltning av tätortsnära skog

Resultaten understryker behovet av ökad dialog med tänkta användare samt en mer målgruppsanpassad förvaltning för att stärka skogens rekreationsvärden. Mot bakgrund av att tillgången till grönområden minskar, samtidigt som barns faktiska tillgång till dessa ofta är begränsad, framträder ett ökat behov av en mer barncentrerad förvaltning av tätortsnära skog.

Studien synliggör en skillnad mellan barns faktiska användning av skogen och vuxnas föreställningar om denna. Resultaten från gåturen visar att barns användning av skogen är bredare och mer komplex än vad vuxnas antaganden ger uttryck för. Barns perspektiv på den tätortsnära skogen framstår som mer relationella och situationsbundna än vad som återspeglas i kommunala styrdokument och intervjuer.

Under gåturen framkom att barnen använde skogen som en miljö för fri lek, social samhörighet, meningsskapande, fysisk utmaning och återhämtning. Detta bekräftar tidigare forskning (Green 2018; Jansson et al. 2022; Gurholt & Sanderud 2016; Folkhälsomyndigheten 2024), som visar att skogsmiljöer kan främja frihet, självständighet, kreativitet samt utveckling av motoriska färdigheter på ett sätt som mer strukturerade miljöer sällan möjliggör i samma utsträckning. I intervjuerna framkom däremot att vuxna främst betraktar skogen som en plats för lek, fysisk aktivitet och utforskande.

Vidare framkom att kommunernas skötsel av tätortsnära skog i stor utsträckning fokuserar på trygghet, framkomlighet och säkerhet, exempelvis genom att avlägsna riskträd. En ökad förståelse för barns perspektiv kan bidra till förvaltningen genom att i större utsträckning prioritera variation, naturmaterial och inslag av riskfyllda element, såsom klätterträd. Dessa observerades under gåturen som centrala för barns lek, utforskande och även återhämtning. I intervjuerna framkom även att kommunerna i viss utsträckning lämnar kvar pinnar och stockar för lek, vilket indikerar en viss förståelse för barns behov av material och variation i skogsmiljön för att främja kreativitet.

Att involvera barn i förvaltningen kan även bidra till ökad känsla av tillhörighet och ansvar, vilket potentiellt kan minska nedskräpning och skadegörelse i tätortsnära skog (Dawson et al. 2023). Vidare framhåller Elbakidze et al. (2022) att inkludering av användargrupper i förvaltning kan bidra till att höja kvaliteten i den aktuella miljön. I detta sammanhang utgör barn en central användargrupp.

4.3 Tidigare forskning

Resultaten i denna studie ligger i linje med tidigare forskning av Green (2018), som visar att barn föredrar platser i skogen där de kan överblicka omgivningen och samtidigt observera andra. I föreliggande studie har det däremot inte kunnat påvisas att barn använder gömställen i skogen. En möjlig förklaring kan vara relaterad till den specifika skogsmiljön och dess utformning där gåturen genomfördes.

Vidare indikerar resultaten att skogsmiljöer kan bidra till barns motoriska utveckling, vilket överensstämmer med tidigare forskning (Jansson et al. 2022; Gurholt & Sanderud 2016; Folkhälsomyndigheten 2024). Under gåturen observerades hur barnen utforskade skogen genom att klättra, känna, balansera och experimentera i den varierade terrängen. Detta kan tolkas som att skogens variation och komplexitet skapar goda förutsättningar för fysisk aktivitet. Resultaten tyder därmed på att skogsmiljöer inte enbart fungerar som platser för

lek, utan även som miljöer där barns koordinationsförmåga kontinuerligt utmanas och utvecklas.

Studien visar även att vistelse i skog tycks främja barns kreativa tänkande, bland annat genom att naturmaterial ges symbolisk betydelse, vilket enligt Kiewra och Veselack (2016) kan stärka kreativiteten. Resultaten bekräftar därmed tidigare forskningsresultat som visar att skogsmiljöer erbjuder särskilda förutsättningar för kreativ lek i jämförelse med mer strukturerade miljöer, såsom lekplatser.

Föreliggande studie har inte kunnat fastställa att barns personliga koppling till skogen är avgörande för hur frekvent den används. Det har inte heller kunnat påvisas huruvida barns vistelse i naturen ökar i kommuner som har avsatt skog i syfte att stimulera lek.

Våra resultat tyder på att skogsskötseln har potential att i större utsträckning inkludera barns perspektiv. I dokumentanalysen framgår att barn ofta inkluderas i bredare kategorier såsom ”medborgare” eller genom generella benämningar. Den dialog som förs med medborgare sker främst via samrådsmöten eller information på kommunala webbplatser, vilket innebär att barn inte har samma tillgång till eller möjlighet att delta i dessa forum som vuxna. Föreliggande studie indikerar på att barns rätt till lek, vila och rekreation enligt artikel 31 i barnkonventionen inte fullt ut tillgodoses i relation till rätten att komma till tals enligt artikel 12. Enligt Boverket (2020) var det endast 19 av 280 kommuner som involverade barn i framtagandet av riktlinjer och policydokument rörande barns fysiska miljöer. Detta indikerar att relativt få kommuner uppfyller dessa rättigheter i praktiken, vilket även stöds av resultaten i denna studie.

Sammantaget indikerar resultaten att barns möjligheter till delaktighet är begränsade, vilket överensstämmer med tidigare rapporterade resultat från Boverket (2020). För att främja barns hälsa på lång sikt behöver deras inflytande över sin närmiljö stärkas (UNICEF Sverige 2020). Resultaten stärker även McAllister, Lewis och Murphy (2012) resonemang om att det krävs tydligare och mer utvecklade policys kring barns deltagande i kommunal planering för att möjliggöra långsiktig förändring, något som denna studie visar inte är etablerat i samtliga analyserade kommuner.

4.4 Styrkor och svagheter

Studien har flertalet styrkor och det är framför allt att data samlats in via flera metoder, i form av intervjuer, dokument och gåtur. Metodtrianguleringen möjliggör en belysning av fenomenet ur flera perspektiv, vilket stärker studiens trovärdighet (Bryman et al. 2025). Tack vare kombinationen av metoder går det att jämföra vuxnas beskrivningar, styrdokument och barns faktiska användande av skogen.

The Lundy model kan även ses som en styrka, då den ger en tydlig struktur (Lundy 2007). Denna studie fokuserade enbart på den svenska kontexten, däremot öppnar studien upp för internationella jämförelser i barns delaktighet och inflytande, gällande planering och skötsel av den tätortsnära skogen.

En begränsning i denna studie är att det av praktiska skäl enbart genomfördes en gåtur i en typ av skogsmiljö. Därmed möjliggörs inte likheter och skillnader i barns perspektiv i olika skogsmiljöer. Den grupp av barn som deltog representerar ej alla barns åsikter och tankar kring skogen.

Vidare finns en risk att närvaron av observatörer kan ha påverkat barnens beteende och uttalanden under gåturen. Detta genom exempelvis kroppsspråk eller yttre attribut. Denna risk återfinns även under intervjuerna och brukar benämnas som ”intervjueffekten” (Larsen 2018). För att minimera denna risk valdes neutrala kläder utan synliga märken. Ett undantag gjordes dock under intervjuerna, då en skogsmästarväst användes. Vidare eftersträvades ett öppet kroppsspråk, exempelvis genom att undvika korsade armar och i stället inta en mer öppen hållning. Detta syftade till att signalera öppenhet, mottaglighet och lyhördhet snarare än slutenhet.

Det finns ett behov av ytterligare forskning för att fördjupa förståelsen av barns perspektiv på tätortsnära skog. Framtida studier kan med fördel undersöka hur barns perspektiv varierar mellan olika typer av skogsmiljöer, samt om det förekommer skillnader mellan kommuner och mellan områden med olika socioekonomiska förutsättningar. Detta skulle kunna bidra till en mer nyanserad och heltäckande bild av hur barn upplever och använder skogen.

Vidare finns ett behov av studier som undersöker hur barns vistelse i skog påverkas av ökad delaktighet i förvaltningsprocesser. Det vore även relevant att utveckla och utvärdera metoder för att samla in barns perspektiv som är anpassade till skoglig planering och förvaltning, då detta i dagsläget framstår som ett underutvecklat område.

4.6 Slutsatser

Syftet med denna studie var att undersöka om det finns skillnader mellan vuxnas barnperspektiv och barns egna perspektiv på tätortsnära skog, samt hur barns perspektiv samlas in och implementeras i skoglig planering. Denna studie visar att det finns likheter mellan de vuxnas föreställningar om barns användning och barns faktiska användning av skogen, samtidigt finns också tydliga skillnader.

Ett centralt resultat är att vuxnas föreställningar om vilka naturmaterial som är attraktiva för lek, i stor utsträckning överensstämmer med vad barn faktiskt använder. Samtidigt visar studien att barns användning av skogen är betydligt mer komplex än vad som framkommer i det vuxna barnperspektivet. Barns användning av skogen är mer platsbunden, risktagande, fantasibunden och erfarenhetsbaserad. För att skapa tätortsnära skogar med hög kvalitet framstår det därför som centralt att anpassa förvaltningen efter alla identifierade användargrupper samt att föra dialog med dessa, inklusive barn. Detta ligger i linje med tidigare forskning om förvaltning av tätortsnära skog och grönområden. En ökad förståelse för barns perspektiv kan därmed bidra till att stärka kvaliteten i dessa miljöer.

Föreliggande studie har inte kunnat fastställa på vilket sätt barns perspektiv konkret integreras i kommunal förvaltning. En möjlig förklaring är att det saknas etablerade arbetssätt för att systematiskt samla in och tillvarata dessa perspektiv. Resultaten bidrar därmed till en ökad förståelse för de utmaningar som finns i arbetet med att omsätta barnkonventionens principer i kommunal planering och skogsförvaltning.

Sammanfattningsvis visar studien att kommuner i stor utsträckning planerar för barn, men mer sällan tillsammans med barn. Detta innebär att barns perspektiv riskerar att förenklas och inte fullt ut integreras i förvaltningen, vilket i förlängningen kan påverka kvaliteten i tätortsnära skogsmiljöer.

Referenser

Alvinus, A., Borglund, A. & Larsson, G. (2023). *Tematisk analys: din handbok till fascinerande vetenskap* [talbok]. 1 upplagan. MTM.

Barnrättskommittén (2013). *Barnets rätt till vila, fritid, lek och rekreation samt till det kulturella och konstnärliga livet (art. 31)* [Allmänkommentar].
<https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument/barnkonventionen/allmanna-kommentarer/allman-kommentar-nr-17.pdf>

Boverket (2022). *God bebyggd miljö - fördjupad utvärdering av miljö kvalitetsmålet* (Rapport 2022:13).
<https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2022/god-bebyggd-miljo---fordjupad-utvardering-av-miljokvalitetsmalet.pdf>

Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), s. 77–101.
<https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

Bryman, A., Clark., Foster, L. & Sloan, L. (2025). *Brymans samhällsvetenskapliga metoder* [talbok]. 4 upplagan. MTM.

Boverket (2020). *Barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling* (Rapport 2020:24).
<https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2020/barnkonventionen-i-fysisk-planering-och-stadsutveckling.pdf>

Boverket (2025). *Barnkonventionen och fysisk planering – Vägledning från PBL kunskapsbanken* [vägledning].
<https://www.boverket.se/contentassets/1fe114b028384226af6a7e2ea1b31f96/barnkonventionen-och-fysisk-planering.pdf>

Dawson, L., Elbakidze, M., Kraft van Ermel, L.E., Olsson, U., Ongena, Y.P., Schaffer, C. & Johansson K-E. (2023). Why don't we go outside? – Perceived constraints for users of urban greenspace in Sweden. *Urban Forestry & Urban Greening*, 82. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2023.127865>

Elbakidze, M., Dawson, L., Milberg, P., Mikusiński, G., Hedblom, M., Kruhlov, I., Yamelynets, T., Schaffer, C., Johansson, K-E. & Grodzynskyi, M. (2022). Multiple factors shape the interaction of people with urban greenspace: Sweden as a case study. *Urban Forestry & Urban Greening*, 74.
<https://doi.org/10.1016/j.ufug.2022.127672>

FN-förbundet (2023). *Globala målen för hållbar utveckling*. <https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/> [2026-02-24]

Folkhälsomyndigheten (2024). *Grönskans kvaliteter och barns hälsa*.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/96b79377bc224dfcb94de3b4996b2d4a/gronskans-kvaliteter-barns-halsa-kunskapsstod.pdf>

Folkhälsomyndigheten (2021). *Miljöhälsorapport 2021 – Barns miljörelaterade hälsa*. (Artikelnummer 20010).

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/m/miljohalsorapport-2021/?pub=88328>

Green, C. J. (2018). Young children's spatial autonomy in their home environment and a forest setting. *Journal of pedagogy*, 9(1), s. 65-85.
<https://doi.org/10.2478/jped-2018-0004>

Gurholt, K.P. & Sanderud, J.R. (2016). Curious play: Children's exploration of nature. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 16(4), s. 318–329.
doi:10.1080/14729679.2016.1162183

Haaland, C. & van den Bosch, C.K. (2015). Challenges and strategies for urban green-space planning in cities undergoing densification: A review. *Urban Forestry & Urban Greening*, 14(4), s. 760-771
<https://doi.org/10.1016/j.ufug.2015.07.009>

Jansson, M., Herbert, E., Zalar, A. & Johansson, M. (2022). Child-Friendly Environments—What, How and by Whom? *Sustainability*, 14(8).
<https://doi.org/10.3390/su14084852>

Kiewra, C. & Veselack, E. (2016). Playing with nature: Supporting 39 preschoolers' creativity in natural outdoor classrooms. *International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 4(1), s. 70–95.

Laura, L. (2007). 'Voice' is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child. *British Educational Research Journal*. 33(6), s. 927-942 <https://doi.org/10.1080/01411920701657033>

Larsen, A-K. (2018). *Metod helt enkelt: en introduktion till samhällsvetenskaplig metod* [talbok]. 2 upplagan. MTM.

McAllister, C., Lewis, J. & Murphy, S. (2012). The Green Grass Grew All Around: Rethinking Urban Natural Spaces with Children in Mind. *Children, Youth and Environments*, 22(2) s. 164–193.
<https://doi.org/10.7721/chilyoutenvi.22.2.0164>

McEachan, R., Yand, T., Roberts, H., Pickett, K., Arseneau-Powell, D., Gidlow, C., Wright, J. & Nieuwenhuijsen, M. (2018). Availability, use of, and satisfaction with green space, and children's mental wellbeing at age 4 years in a multicultural, deprived, urban area: results from the Born in Bradford cohort study. *The Lancet Planetary Health*, 2(6) s. e244-e254. [https://doi.org/10.1016/S2542-5196\(18\)30119-0](https://doi.org/10.1016/S2542-5196(18)30119-0)

Naturvårdverket (2020). *Global utvärdering av biologisk mångfald och ekosystemtjänster* (Rapport 6917).
<https://www.naturvardsverket.se/4ac548/globalassets/media/publikationer-pdf/6900/978-91-620-6917-9.pdf>

Regeringskansliet (u.å.). *17 globala mål för hållbar utveckling*.
<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/17-globala-mal-for-hallbar-utveckling/> [2026-03-10]

SFS 2018:1197 Lag om Förenta nationernas konvention om barnens rättigheter

Skogsstyrelsen (2025). *Statistik om tätortsnära skog*.
<https://www.skogsstyrelsen.se/statistik/temaomraden/tatortsnara-skog/> [2026-01-25].

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2024). *Tydliggörande pedagogik i grundskolan*. [Referensdokument] <https://www.spsm.se/globalassets/studiepaket-npf/grundskola/nya-referensdokument/tydliggorande-pedagogik-grundskola---referensdokument.pdf>

Spriggs, M. (2023). Children and bioethics: clarifying consent and assent in medical and research settings. *British Medical Bulletin*, 145(1) s. 110–119.
<https://doi.org/10.1093/bmb/ldac038>

Statistiska centralbyrån (2016). *Frågor och svar – om frågekonstruktion i enkät- och intervjuundersökningar*. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-efter-statistik/pong/publikationer/fragor-och-svar--om-fragekonstruktion-i-enkat--och-intervjuundersokningar/>

Statistiska centralbyrån (2022). *Tätortsnära natur En studie om statistik avseende natur i och omkring tätorter*.
https://www.scb.se/contentassets/2d217b45966e41fab4e948574540fe24/tatortsnara_natur_2022.pdf

UNICEF Sverige (2020). *Handbok för barns delaktighet och inflytande* [Handbok]. <https://unicef.se/press-och-media/rapporter-och-publikationer/unicefs-handbok-for-barns-delaktighet-och-inflytande>

UNICEF Sverige (u.å.). Barnkonventionen.
<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten> [2026-03-11].

Vetenskapsrådet (2024). *God forskningssed*.
<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2024-10-02-god-forskningssed-2024.html>

Änggård, E. (2015). Gåtur som forskningsmetod med barn. *Educare*, (1), s. 93–116. DOI: <https://doi.org/10.24834/educare.2015.1.1146>

Bilagor

Bilaga 1: Intervjuguide

Intervjuguide

Bakgrund

- Kan du berätta om din roll och dina arbetsuppgifter kopplade till förvaltning av den tätortsnära skogen?
- Vilka mål har ni med den tätortsnära skogen?
- Kopplade till era mål, vilka utmaningar upplever du/ni i skötseln av tätortsnära skog, särskilt i områden där flera olika målgrupper är i fokus?

Barn som målgrupp i tätortsnära skog

- Vilken betydelse anser kommunen att tätortsnära skog har för barn?
- Hur vägs barns behov mot andra målgrupper?
- Finns det särskilda mål eller riktlinjer i kommunen som rör barn och deras utemiljö - gällande tätortsnära naturen/skogen?
- På vilket sätt beaktas barns perspektiv i planeringen och skötsel av den tätortsnära skogen?
- I vilka skeden av planeringsprocessen inkluderas barns perspektiv?
- Finns det något konkret exempel där barns synpunkter har påverkat utformningen av skötsel i den tätortsnära skogen?
- Vilka utmaningar ser du/ni med att samla in och fånga barns perspektiv?

Barnperspektiv

- Hur tror du att barn upplever skogen? /Hur tror du barn upplever den tätortsnära skogen?
- Vilka värden tror du att barn tillskriver dessa miljöer?
- Vilka typer av skogsmiljöer tror du att barn föredrar att vistas i?
- Finns det något du tror är särskilt viktigt för barn i skogsmiljöer?

Reflektion

- Finns det något du skulle vilja att kommunen utvecklar eller förbättrar när det gäller barns möjligheter att vistas i skogen?
- Finns det något vi inte har berört som du anser relevant i sammanhanget?

Bilaga 2: Information till deltagare

Information om deltagande i examensarbete

Vi heter Lovisa Stendahl och Viktor Stenfelt Lejondahl och undrar om ni har möjlighet att delta i vårt examensarbete på Sveriges lantbruksuniversitet.

Studiens titel: Barns perspektiv och barnperspektiv – kring den tätortsnära skogen

Syfte: Syftet med studien är att undersöka om det finns någon skillnad på barns egna perspektiv och vuxnas barnperspektiv när det gäller skötsel och utformning av tätortsnära skogar men även hur barns perspektiv tas fram och implementeras i skoglig planering.

Hur går studien till?

Studien består av två delar.

Del 1 handlar om vuxnas perspektiv. Vi kommer att intervjua personer som äger eller förvaltar tätortsnära skog, markförvaltare och barnrättsstrateger, där syftet är att ta reda på hur de tänker kring barns behov i den tätortsnära skogen. Vi vill även undersöka om och hur de tar hänsyn till barns perspektiv i förvaltningen.

Intervjuerna är semistrukturerade, vilket innebär att vi har ex antal färdigformulerade frågor med utrymme för uppföljningsfrågor vid behov. Detta för att informanterna skall ges möjlighet att utveckla och beskriva sina svar mer utförligt.

Del 2 handlar om barns perspektiv. Vi kommer att genomföra så kallade gåturer med barnen för att få reda på hur dem själva upplever sin tätortsnära skog. Det innebär att barnen tillsammans med någon av oss och en pedagog promenerar tillsammans i deras närskog. Där de kan visa platser som är viktiga, roliga eller kanske mindre roliga. Under gåturen får barnen berätta fritt och styra vart vi går.

I studiens avslutande del jämförs barns perspektiv med hur skogsägare och kommuner beskriver sitt arbete kring den tätortsnära skogen.

Anonymitet och hantering av material

Allt material kommer behandlas konfidentiellt

- Inga namn eller personuppgifter som kan identifiera deltagare kommer att finnas med i den färdiga uppsatsen.
- Insamlat material kommer endast användas för detta examensarbete.

Ansvariga för studien

Ansvarig handledare för vårt examensarbete är Lucas Dawson. Forskare på SLU
Studien genomförs av:

Lovisa Stendahl & Viktor Stenfelt Lejondahl

Bilaga 3: Information till vårdnadshavare

Information om deltagande i examensarbete till vårdnadshavare

Vi heter Lovisa Stendahl och Viktor Stenfelt Lejondahl och studerar till skogsmästare på Sveriges lantbruksuniversitet. Vi vill fråga er som vårdnadshavare om ni godkänner att ert barn deltar i vårt examensarbete.

Studiens titel: Barns perspektiv och barnperspektiv – kring den tätortsnära skogen

Syfte: Syftet med studien är att undersöka om det finns någon skillnad på barns egna perspektiv och vuxnas barnperspektiv när det gäller skötsel och utformning av tätortsnära skogar men även hur barns perspektiv tas fram och implementeras i skoglig planering.

Hur studien går till – i två delar

Del 1 handlar om vuxnas barnperspektiv. Vi kommer att intervjua personer som äger eller förvaltar tätortsnära skog, där syftet är att ta reda på hur de tänker kring barns behov i den tätortsnära skogen. Vi vill även undersöka om och hur de tar hänsyn till barns perspektiv i förvaltningen.

Del 2 handlar om barns perspektiv. Vi kommer att genomföra så kallade gåturer med barnen för att få reda på hur dem själva upplever sin tätortsnära skog under vecka 15. Det innebär att barnen tillsammans med någon av oss och en lärare från skolan promenerar i deras närskog. Där de kan visa platser som är viktiga, roliga eller kanske mindre roliga. Under gåturen får barnen berätta fritt och styra vart vi går men vi kommer även att ställa en del frågor som berör skogen och barnens syn på den. Frågorna är frivilliga för barnen att svara på. Vi kommer också innan vi går informera barnen om studien och säkerställa barnen fortsatt önskar delta.

Frivillighet

Deltagandet i studien är helt frivilligt. Det är möjligt att avbryta sitt deltagande när som helst utan att behöva ange någon anledning och detta gäller både vuxna som barn. Ett avbrytande påverkar inte deltagaren på något vis.

Anonymitet och hantering av material

Allt material kommer behandlas konfidentiellt

- Inga namn eller personuppgifter som kan identifiera deltagare kommer att finnas med i den färdiga uppsatsen.
- Insamlat material kommer endast användas för detta examensarbete.

Ansvariga för studien

Ansvarig handledare för vårt examensarbete är Lucas Dawson. Forskare på SLU

Studien genomförs av: Lovisa Stendahl & Viktor Stenfelt Lejondahl

Vid frågor kontakta oss: lsol0001@stud.slu.se eller erhl0002@stud.slu.se

Bilaga 4: Samtyckesblankett

Samtycke till att delta i examensarbetet: Barns perspektiv och barnperspektiv – kring den tätortsnära skogen

Jag har fått skriftlig information om studien och samtycker till att mitt barn får delta och att de uppgifter som samlats in om mitt barns åsikter behandlats på de sätt som beskrivs i informationsbrevet till vårdnadshavare.

Jag är medveten om att deltagandet är helt frivilligt och att mitt barn kan avbryta sitt deltagande när som helst utan att ange skäl.

Min underskrift nedan betyder att jag godkänner att mitt barn får delta i examensarbetet Barns perspektiv och barnperspektiv – kring den tätortsnära skogen och godkänner att de uppgifter som samlas in behandlats på de sätt som beskrivs i informationsbrevet till vårdnadshavare.

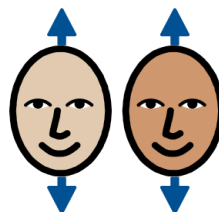
Underskrift vårdnadshavare 1	Underskrift vårdnadshavare 2
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Datum	Datum

Vid frågor kontakta:

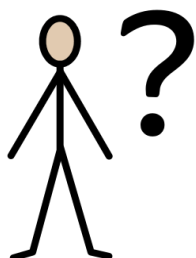
Lovisa Stendahl: losl0001@stud.slu.se

Viktor Stenfelt Lejondahl: erhl0002@stud.slu.se

Bilaga 5: Bildstöd

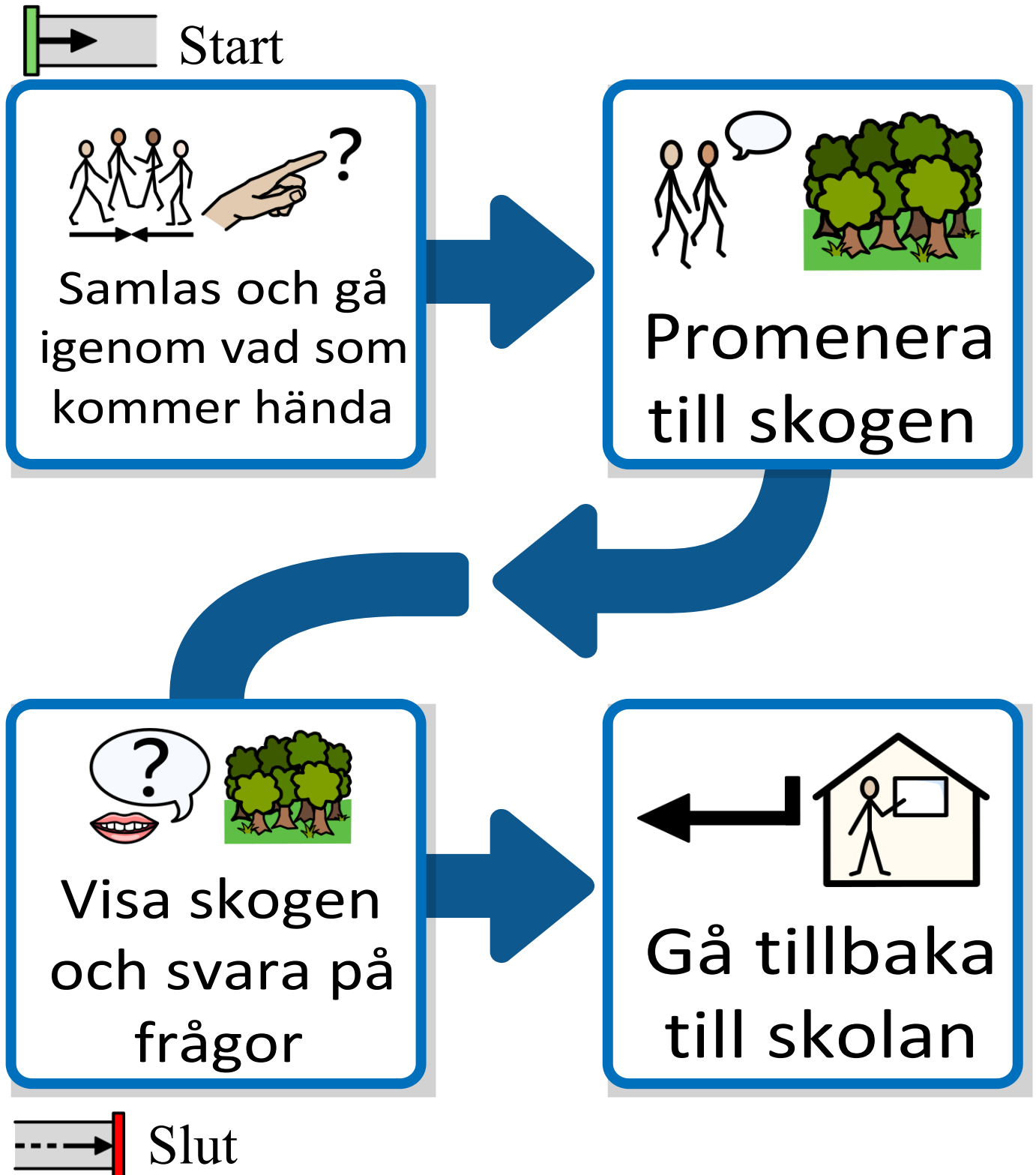
frivillighet

anonymitet

Bilaga 6: Bildstöd

Bilaga 7: Observationsguide

Observationsprotokoll

Datum: _____ Start kl: _____ Slut kl: _____

Område: _____

Grupp/deltagare: _____

Observatörer: _____

Ålder på barnen: _____

Barn	Vad barnen gör	Vad barnen säger	Beskrivning av miljön	Egen reflektion

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i **JA**, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i **NEJ**, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Fulltexten kommer dock i samband med att dokumentet laddas upp arkiveras digitalt.

Om ni är fler än en person som skrivit arbetet så gäller krysset för alla författare, ni behöver alltså vara överens. Läs om SLU:s publiceringsavtal här:

<https://www.slu.se/site/bibliotek/publicera-och-analysera/registrera-och-publicera/avtal-for-publicering/>.

☒ JA, jag/vi ger härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.